

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryftitár peit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, július 22.

Mai számunk főbb közleményei:

Khuen és Apponyi.
Terjed a tifusz a fővárosban.
Izgatás a papság ellen.
Oltár elől a szanatóriumba.
Ha az urak mulatnak.
Öt kicsi halott.
A Molnár-árvák temetése.
Kullszatlikok.
A haldokló politika.
Egy híres színész nő naplója.
Megtagadták elégtételt.
Mikor szabad házassodni?

Pletykák a vidékről.

Arad, július 21.

Vidéki rémtörténeteket mondtak el a Házban a függetlenségi és néppárt szónokai. Azelőtt a fővárost mondták a bűnök szemétdombjának; s ime, a vidék, a nemzet java, a periferiák józan eleme még romlottabb. S egy dekadens író kéjelgésével festették ezt a magyar Sodomát. Vértanúság történeteket mondtak el választási elnökökről, a kik levegőnek, nem létezőnek tekintették az ellenzéki szavazatokat s nem akarták azokat tudomásul venni (s ezt a bizalmi férfiak szó nélkül tűrték?); azután az ifjú politikusok belégázoltak évtizedes, tisztos multtal álló hivatalfők, társadalmi tekintélyek becsületébe, mint akiknek egyéb dolguk nem lett volna, minthogy alárendeltjeiket, a tőlük függőket presszionálják, guzbakössék. Mindenkit kényszerítettek,

hogy a kormánypártra szavazzon; — utólag mégis olyan panaszok hallatszanak, hogy voltak, akik az ellenzéken voksoltak s most akarják azokat áthelyezni. A bankigazgató fölmondta az ellenzéki jelzőlog-kölcsönöket, a földbirtokos ráijesztett a bérlóire, a trafikosokat, korcsmárosokat az engedély megvonásával retteggették — és egyéb borzalmak, amelyek olvasása igen érdekes lehet a külföldi embernek, ha Magyarország közállapotai felől képet akar alkotni magának s ehhez anyagul a parlamenti beszédek választja.

Ekkora bemocskoltatás, ilyen léha, könnyelmű meggyaláztatás ellen talán szabad a vidék népének egy-két szót emelni. Képviselő urak: mi vagyunk az a bárgyu, lelketlen tömeg, a kiket a választási elnöknek lehet semmibe se venni, politikai jogát érvényteleníteni? Mi vagyunk azok a tudatlan, gyáva tisztviselők, a kikben más érzés nincsen, csak a függőség; a kik nem tudunk politikát bírálni, csak felülről jövő szónak engedelmeskedni? Mi, a vidéki polgárok vagyunk azok az egy szálig megvesztegethetők, megfizetettek? Mi vagyunk azok, akik a bankigazgatók, a befolyásos emberek egy szemöldök rántásától is megijedünk? Köszönjük a bókákat, képviselő urak. Majd el tesszük más időkre, új választások idejére, amikor majd másként fognak a vidékről beszélni.

Mindezt pedig azért kell elviselni, a vidéknek azért kell a magyar Sodomává válnia, mert a vidék öntudatra ébredésén elvágódott a koalíció, beakonyodott a függetlenségi és a néppártnak. Nem is vesszük olyan tragikusan, — de jellemzőnek tartjuk, hogy a képviselő urak az egyes személyekre szórt és az általánosságban tartott vádak most, az immunitás biztos födele alól szórják szét.

Ha történtek bűnök, ha tapasztaltak romlottságot, — a férfias megtorlásnak nem az a módja, hogy parlamenti pletykákat szöjjenek belőle. A kinek a rovására ment a visszaélés: egyenes útja van a Kuriához. Peticionáljon. Hivatalfőnök, ha visszaélt a kezébe adott hatalommal, tegyenek följelentést ellene. A magyar büntető-törvénykönyvnek minden olyan bűnre van paragrafusa, amelyet a fölrati vita szónokai elszavaltak s mindet megtorolná, — ha igazak volnának. Vagy talán már a magyar igazságszolgáltatást se találják megbízhatónak. Azok után, amikkel a vidéki igazgatást és társadalmi életet illették, nem csodálnók, ha a bíróságok is a pletykaszájra kerülnének.

Ezt az utat persze kerülik. A Kuriához beadott petíciók is úgy viszonylanak a választási visszaélésekről zengő beszédekhez, mint egy családi ház az amerikai tizenöteletes bérpalotához. A bírói ut kényelmetlen, mert az még a valót derítheti ki. A

Asszonyszívek.

Írta: Eörsy Tóth Julia.

— Nézd — szólt az egyik, amint a szemközti falra mutatott. — Nézd, most kezd élni az aktom. Ráveti sárgakék fényét a lámpa. Milyen fures. Ez a kép nappal halott. Rossz, elrajzolt, hűtlen. Es este eleven lesz, megélénkül a szeme sugara és látom arcában a vér melegségét...

A másik, esőndesen fekvő, megmozdult és a feje alá tett egy égő piros párnát.

— Én csak este szeretem a képeidet. Este minden más. Nappal olyan groteszkek ezek az arcok. A rubájuk vonala kemény, mint egy ezál vas. A husukban nincs semmi élő forróság. Hanem most szépek. Mindnél egyforma meleg, barna szemet látok.

— Egynek sincs barna szeme.

— Az mindegy. Én annak látom. Minden képét, minden emberét, a tiedet is.

Az asszony, aki ott állt egy vörösrubás akt alatt, halkan nevetni kezdett.

— Te... — szólt újra a másik — Én este fogok élni neked. Ilyenkor lágyabbak a színek, odaadóbban fut a vésznon az eseted... este magad is szebb vagy. Tudod, lámpafény-nél olyan gyöngéd, fehér kalászhajú asszony vagy. Este látom, hogy szerettél... szenvedtél, boldog voltál... gyermeked van... Te, mondd el szépen, regéld el, mikor voltál a legboldogabb?

A sötétbordó falról lassan leesett az árnyék a újra rávillant. Az asszony odaült a másik mellé, a török terítés ser-long szélére. A szoba mélyén, egy kis sötét, puha zugban, ott állt a bölcös. Lehuzott fehér függönyös, lakkozott, selymes jószág. Egy pillanatra mindkét nő fojtva figyelte. Semmi nesz se hangzott... Erre a kalászhajú asszony odatette a kezét a másik arcára és amint feküdt, végigsimogatta a vállát, csipőjét át a bokáig.

— Mikor voltam a legboldogabb? ... — fölnevezett erősen, mélyen, föl a vörösrubás aktra, azután odatette az arcát a piros párnára, a másik mellé.

— Egyszer szöktem előle, más városba, idegenek közé. Akkor már szerettem, de olyan felős, nyugtalan érzéssel. Mindig rosszul voltam, ha jött és ha rám nézett, a bluzomra, ez szurt és én éreztem utána, hogy fáj a mellem. Akkor szöktem előle.

— Én is szöktem néha — szólt nagyon halkan a másik. — De csak akkor, ha érzem, hogy most nagyon drága nekem. Ha hivatalom egészen magamhoz — akkor szöktem előle. Azután?

— Lementem Erdélybe. Ősz volt. Szeptember vége. Két öreg ember mellett olyan egyedül éltem. Kivitettem a festékdobozom a jegenyefák közé és magam lefeküdtem az avarra. Néztam félnapokig az eget. Nagyon messze volt. Hogy közel éreztem, a fejem alá tettem a festékes dobozomat. Egyszer... eljött.

— Én utánam is el szokott jönni az enyém. Én akkor forró és áhitatos vagyok, akkor én fehér selyembe, nászra öltözöm a hideg fekete ruhám alatt, pedig te tudod, hogy sohasem lesz nászom. És mikor eljött?

— Le volt esukva a szemem, a mig gondolkodtam az éről, csak sejtettem a jegenyék mellett az árnyékot. Főnn egyformán, nyugodtan fátýöltek a rigók és valaki a színez, törtéskába, barnavörösbbe játszó avaron lefeküdt mellém, kivette a fejem alól a festékdobozt és helyette odatette a karját.

A másik nő fölkel, leérőfölte a lámpát és megint visszafeküdt.

— Nagyon nézett rám az a fej, szembe a falon. Az olyan, mint az ő feje. A szeme olyan, mint az ő szeme. Nézett és nagyon bízott és én most nem fogok elmenni, hát sőtétbe lezárunk, hogy ne hívjon.

— Mert ha tovább hívna — elmennél. Fölvennéd szépen a bő estélyi kabátot, beköténéd egy fekete fátýóllal a fejed és kisurrannál gyorsan az én meztelenségtől nyiló, fehér üvegajtómön.

Ehhalgatott s nevetett hosszan, bugva.

— Te szerelem!... te asszony... te asszony!

— Ejb, Gitta, tudod, hogy nem vagyok asszony. — Főlig fölült a az égőpiros párná helyett a feje alá tett egy lágy szürke, ezüst-csipkés párnát. — Nem vagyok asszony. — és tovább?

— A nyakammal éreztem az ütőerét. Ez

parlamentben azonban kockázat nélkül, hetykén és brutálisan lehet oda-dőlni akárkinek a jó híréhez, tisztességéhez; a parlamentben nem sajnálnak ezerszeres túlzást a szónoki effektus kedvéért.

Az ő részükön elkövetett ijesztgetésekről, brutalitásokról, rágalmakról persze nem esik szó. Mi se akarjuk azok emlékét fölleveníteni. Csak meg akarjuk jegyeztetni a vidéki közvéleménynek: így viseli magát a választások után a letört ellenzék. Báthory Mária megölt szüzek vérében fürdött, hogy a vénülő csunyaságtól megszabaduljon. A függetlenségi párt és a néppárt a vidék becsületét, tisztességét áldozza fel, hogy annak árán a maga bukását szépítse. Így szeretné visszahódítani a népszerűséget, a rokonszenvet, amelyet kormánypárt korában teljesen elprédált. Csak folytassák; a vidék még erre is talál választ.

Khuen és Apponyi.

A képviselőház ülése.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 21.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma hosszabb beszéd keretében reflektált a felirati vita során elhangzott felszólalásokra. Ismételte, amit különben az ország úgy is tud, hogy a munkapárt nem tesz nagy ígéretek, de a kilátásba helyezett munkát becsületesen, az ország javára igyekszik teljesíteni.

— Amit ígértünk, megtartjuk — mondta a miniszterelnök — és ezt könnyen tehetjük, mert hiszen teljesíthetetlen ígéretek nem hangoztattunk soha.

Fontosnak jelentette ki a hadsereg megerősítését, mert a szilárd hadsereg az ország legnagyobb támasza. A választójog kérdésében az a véleménye, hogy a választójogot széles alapokra kell helyezni és ez a fontos reform hosszú időre oldandó meg. Egyébként teljesen azonosítja magát mindazokkal, amelyeket Tisza István gróf minap elmondott parlamenti beszédében hangoztatott. Az ugynevezett választási

visszaélésekre vonatkozólag az a véleménye, hogy ezek nem tartoznak a parlament elé.

— Azért alkottuk meg a választási törvényt, hogy a Kuria ítélkezze a visszaélések fölött.

Khuen beszédét nagy figyelemmel hallgatták a munkapártion, az ellenzék padsoraiból pedig folytonos közbeszólásokkal akarták zavarni, amelyekre azonban ő nem reagált. Utána Apponyi Albert gróf mondta el záróbeszédét, amelyben szintén ama véleményének adott kifejezést, hogy a választási visszaélésekről a bíróság előtt kell beszélni és nem a parlamentben.

A felirat fölött különben holnap szavaz a Ház és azután áttér az indemnitás tárgyalására.

(Khuen gróf beszéde.)

Részletes tudósításunk a következő:

Berzeviczy Albert elnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A formalitások elintézése után

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök áll fel szólásra. Beszéde kezdetén Apponyi Albert gróffal polemizál és azon vádjára, hogy őket nem a nemzeti akarat juttatta be a Házba, kijelenti, hogy a nemzet lelkiismeretének ébredése volt, mely ezt a többséget megteremtette. (Éljenzés jobbfelől.) Joggal hivatkozhatik tehát a nemzetre, amikor politikája helyességét hirdeti. A múlt országgyűlés feloszlása indemnitás nélkül sem volt törvénytelen, mert ő kért indemnitást, de azt még a bizottsághoz sem utasította a Ház, tehát belátta, hogy avval a Házsal nem lehet boldogulni. A munkapárt nem mondott le a nemzet jogairól, mert 67-es alapon áll, mely elapon a nemzet jogai biztosítva vannak. A múlt többség sokkal több jogról mondott le. (Zaj.) A munkapárt sohasem ígért olyat, amit meg ne tartott volna. Mikor a régi szabadelvű párt elvesztette a többségét, félreállt és nem zavarta az új többséget munkájában. A bírálót a nemzetre bízta és amint a példa mutatja, a nemzet ítélete lesújtó volt a függetlenségi pártra nézve. A munkapárt keletkezésének a király és a nemzet közti egyetértés volt az alapja. Batthyány Tivadar gróf beszédére tér át és azon vádra, hogy mért nem oszlatta fel a múlt országgyűlést azonnal, amint az indemnitást megtagadta, kijelenti, hogy abban a zavart helyzetben nem akarta az országot viszontagságoknak ki-

tenni. A Házat később mégis azért oszlatta fel, mert a nemzet ítéletére akart apellálni, ami soha sem lehet törvénytelen. Ezért a tényért nyugodtan vállalja a felelősséget. A felirati vita előtt jobban szeretne volna a sürgős államszükségletek letárgyalását, de most, hogy vége van a vitának, nem bánta volna, ha tovább is tart, mert egy ilyen vita nagyban hozzájárul az eszük tisztázásához. Hibáztatja az ellenzék, hogy a trónbeszédből több követelés hiányzik. Ez szándékosan történt, mert a kormány nem tartotta szükségesnek az összes követelések felsorolását. Számos kérdés foglaltatik a munkapárt programjában, ami nincs a trónbeszédben. Például a postások, állami tisztviselők stb. fizetésrendezése, amiről szintén szó fog kerülni. Áttér ezután a bankkérdésre, mely tulajdonképpen nincsen. Egyetlen cél az, hogy rendezni kell a hitelviszonyokat. Most még rá van az ország utalva a külföldi pénzre, a külföldi segítségre. Majd ha pénzügyi helyzetünk oly erős lesz, hogy a külföldi tőkére nem leszünk ráutalva, akkor kerülhet a sor a bankkérdésre. Ezután hosszasan időzik az iparfejlesztés kérdésénél és kijelenti, hogy az iparfejlesztést nem szubvenciókkal kell erősíteni. Tagadja, hogy a sajtót megvásárolta volna, mert az most is úgy áll anyagilag, mint a koalíció idején.

Ezután foglalkozott a csomagszállító részvénytársasággal, amelynek kizárólagossági joga van a lapok szétküldésére és árusítására. Batthyány Tivadar azt mondta, hogy a csomagszállító, amelyet a kormány szubvencionál, kezében tartja a lapokat és politikailag is irányítja azokat. Ha valamely lap nem teszi a kormánynak, akkor a csomagszállító nem továbbítja azt.

Khuen erre kijelenti, hogy a csomagszállítónak a koalíciós kormány adott nagy szubvenciót.

— Mi nem használtuk ki a csomagszállítót a saját céljainkra, — mondta Khuen — pedig egy két lapot leszántva, mely a nehéz időkben is kitartott a szabadelvűség mellett, bizony nagyon győnge lábón állt a sajtótámogatás. Furcsa dolog ez a csomagszállítási társaság, amely különös egy vállalat. Ha ennek a társaságnak valami feladata van a sajtó körül, az csak az lehet, hogy olcsón és gyorsan száll-

őrületes gyönyörűség volt. Nem szóltam, ő se, csak lehunytuk a szemünk és élveztük egymás vérének rohanását. Én a csuklóján, az ütőerén hallgattam a lüktetéseket, s ő a nyakamat tartotta az ujjával. A fenyők között már sötét volt.

— Ha az enyém a nyakamhoz nyúl, én is leérőfólok a villanyt, hogy csak úgy világítson, mint egy szál gyertya. Akkor aztán a szemébe nézek, a kárhoztos, édes, mély, barna szemébe és mindig meglátom ott magam. Mások csukott szemmel szeretnek. Mi olyankor csak úgy metesszük egymást a szemünkkel, hogy szinte fáj.

— Én ha nagyon boldog vagyok, sohas nézek rá. Akkor se néztem. Csak feküdtünk mozdulatlanul, szó nélkül sokáig, míg meg nem csördült valami a kabátjában. Tudod, ez olyan disszonáns volt. Akkor fölemelkedtem egy kicsit és a zsebébe tettem a kezem. Jött az új jaim felé a teste melegsége. Ugy elalélt benn a kezem. Csöndesen keresgettem mindent, a zsebkendőjét, ceruzáját, sok kis papírt, följegyzéseket, két vékony, sárga aranyat... és olyan kedvesen bizsergett ott jó, édes közelségében a kezem. Akkor megéreztem, hogy mi már egymáshoz tartozunk...

— Lásd, én az első órában tudtam. Amint letettem a kis vékony tavaszi kabátot és ott hagytam a térdemen, ő lehajolt valamiért és a karja végigsurlódott a kabátom belső-selymén. Akkor már olyan bizonyos volt, hogy mi egész életben szeretni fogjuk egymást.

— Azon az estén nagyon későn mentünk haza. A papírok, a zsebkendő, az aranyak ott maradtak az avaron és ő átnyúlt a derekamra és úgy megfogta az én két karom. Már fekete volt minden, az égtől a földig, csak mi égtünk babonás, világító lázban. Azon az északán volt az igazi esküvőnk, az igazi nászunk.

— Az gyönyörű lehetett. De lásd, Gitta, én még sohasem éreztem egészen magam mellett az ő testét. Olyan gyötrelmes ez a kétkedő várás. Ő jön hozzám, vagy én megyek és akkor mindjárt azt mondja, hogy ő fáradt. Tudod, ez nem igaz, hanem ő azt akarja, hogy amint fekszik egy alacsony török nyugvó ágyán, szépen simuljak oda mellé és simogassam a haját.

— Mi már nem szólunk így, félő és óvatos kerülésekkel. Ő azt mondja nekem, lágyan és hívogatón: Gitta? ... — és akkor én odaadom neki a számát.

— Én nem, én sohasem csóko'om meg, csak fekszem mellette, csak tüzeződik lassan az arcom, csak cirógatom lassan a homlokát és a mellünk akkor már összelelapadt. A princess-rubámon át megérzek minden gombot a ruháján és a szívem épp ott ver az ő órája mellett. „Gitta?” Az olyan édes nekem. Minden második kis tikk-takkra jön egy mély szivdobbanás. De néha az ajkával keresi meg a szívemet és akkor úgy várja, hogy magamhoz öleljem a fejét.

A kalászhajú asszony szeme idegesen villant föl. Megmozdult a bölcső, egyszer lágyan

megringott s a csipkék mögött halványan látszott egy aranyférga, fűrtös kis fej.

— Még alszik. — Te, az olyan öntetesen szép volt, mikor a gyerek után először jött be hozzám. Minden kis ere úgy lüktetett, úgy égett, mint a parázs. Gyönyörűek voltunk, ekszáltalt lélekkel, tüztől rózsaszín testtel, mint egy félisteupár. Ah, az az ölelés percek földöntúli ölelés percek volt.

— Mi ennyire sohasem fogjuk szeretni egymást. Ő a legnagyobb lázban is csak fekszik mellettem, a ruhánk összeszűrődik, én szerelmes alázattal megkeresem az ajkát és ő a forró, delejes, barna kezével simogatja a csipőmet és azt mondja: kis szűzem.

Az aktok most csendesen lezártak a rá-mákból és odaálltak eléjük. Egy pár sötétszemű, Rembrandt-stílusú asszony, meg sok-sok változatban két férfi. A szoba egészen sötét volt, csak az aktok ruhája világított sápadt, gyöngyfehéren a ser-long körül. A két férfi megmozdult és a karját rátette a két asszony vállára.

— Gitta, — szólt megborzongva a másik — nézd, megint itt van. A vállamhoz nyúlt, hív, szeret, babusgat. Gitta, gyujtsd meg a lámpát.

— Dehogy. Hisz az enyém is itt van! — Most olyan nagyon boldog vagyok. Tudod, én néha azt hiszem, hogy nem vagyok szép. Én utálom a csunya testet. Én szép akarok lenni és az halálosan gyötör, ha azt hiszem, hogy nem vagyok szép. Most ő itt van, itt a keze és

litea a lapokat, nem pedig az, amit most tesz, hogy azokat a lapokat kedvezményezi, amelyek alacsonyabb szellemi nivón állnak. A csomag szállítóból mi a hasznuk a lapoknak? az állam direkt károsodik rajta, ki hát az a harmadik, aki nyer?

Egy hang jobbról: Brachfeld!

Khuen-Héderváry Károly gróf: Nem miném, hogy a csomagszállító szellemi regulátor gyanánt szolgálhatna a sajtó körül. (Zajos taps jobbról.)

Attér ezután Bosznia Hercegovina annexiójának kérdésére, melyről a trónbeszéd nem tesz említést. Erről a kérdésről már a múlt kormány készített egy törvényjavaslatot, amit teljes egészében a Ház elé fog terjeszteni. Az ország gazdasági fejlődését mindig szem előtt fogja tartani, de hogy miképpen, arról most még nem nyilatkozik. A hadügyi kérdés rendezése is fontos dolog, mert egy ország erejét a hadsereg adja meg. A választójeg kérdésében az a véleménye, hogy ő nem félti az országot az általános választójogtól. Azonban annak megvalósítását nem kell indokolatlanul erőltetni. A választójeg kérdését nem fogja különböző jelzőkkel komplikálni, amelyek a lényegre ugysem bírnak befolyással, de annyit kijelenthet, hogy a választójogot hosszú időre, megnyugtatóan fogja elintézni.

Ezután attér a választási visszaélésekre és kijelenti, hogy azok elbírálására a Ház nem illetékes, mert a maga alkotta törvények szerint a választási visszaéléseket a Kuria van hivatva elbírálni. Azzal vádolják a kormányt, hogy a közigazgatást választási célokra használta fel; kérdezi, vajon a koalíció csak a közigazgatási szolgálat érdekében cserélte-e ki annak idején a főispánokat. (Derűtlenség.) A munkapárti főispánok is segítettek a kormányt, de nem mentek túl a törvényszabta határon. A nemzet pedig lelkesedéssel sorakozott a munkapárt mellé.

A kisebbség ne feszegesse tovább a választási visszaéléseket, hanem ismerje be, hogy a nemzet nem akarta — legalább egyelőre — az ő elveik megvalósítását. A nemzet szimpátiája már akkor megnyilatkozott a munkapárt mellett, amikor öten vállalkoztak arra, hogy az országot a zavaros helyzetből kivezessék. Még akkor programjuk sem volt, sőt a terhek

azt mondja, szép a keblem. Szereti a keblem. Azt mondja, fehér, édes és meleg, mint az égő selyem. Olyan jó, hogy azt mondja.

— Gyujtsd meg a lámpát — suttogott mélyen megborzongva a fekvő nő és elhajította az ezüstcsipkés szürke párnát. — Idejött, hogy ma estére elesalogesson. Megint azt mondja: fáradt. Fájt neki valami. A gyötrelmes szerelme, vagy az én csókom, vagy az élet, Gitta, nem esik az eső?

— Esik. De azért te elmész. Havas eső van. Rá fagy majd a fátyolodon át a hajadra. De azért te elmész. Elmész szüzen és kíváncsian és visszajössz éppen így. Azért se gyujtsd meg a lámpát. Kell is neked világosság. Hiszen ti nem valótok vagytok az életre. Haljatok meg.

Már ott bízsergett a levegőben a nehéz hű, meg a selyemfátyol gyöngye zizegése. Egy kis csöndes morgás is hallatszott, mikor kitárlt a fehér ajtó.

— Jó éjszakát, Gitta. — Utána, már lenn a lépcsőkön, egyenletesen kopogott az eső. Esőbehangzott a havas eső zuhogása, meg a tűnő fekete árnyék tompán, fojtottan zokogó hangja.

Benn a szoba közepén révedezve ült az asszony. A bölcsebből kinyúlt egy kis rózsaszínű kéz, hogy megmozdítsa a csipkefüggönyt.

A kalászbaju asszony erre felugrott és mégis meggyújtotta a lámpát.

felemelését is kilátásba helyezték és a nemzet mégis megajándékozta őket bizalmával. (Eljenzés, taps jobbról.)

A vallásfelekezeti békét hirdeti és kijelenti, hogy az 1848. XX. t.-e. vévrohajtását magára nézve kötelezőnek ismeri el. Tisza István grófnak a nemzetiségi kérdésről mondott beszédét örömmel hallgatta és teljes mértékben hozzájárul Tisza fejtegetéseéhez. Véleménye szerint ez a kérdés, épügy, mint a Balkán kérdés, olyan stádiumban van, hogy rövidesen rendezni kell. Szívesen fogad minden közeledést, ami nemzetiségi részből történik, mert az ország állami erejének növelésére minden erőfeszítést kell használnunk. A kormány békét akar minden téren, de ha kihívják a harcot, nem fog kitérni. Pártja mindent megtesz az ország érdekeinek megóvásáért és a korona fényének emeléséért, mert a korona fényessége, a nemzet dicsősége is. (Óriási éljenzés és taps.)

Elnök 10 perc szünetet ad.

(Láng és Apponyi.)

Szünet után

Láng Lajos mondott beszédet. Örömdetes jelenségnek tartja, hogy a legnagyobb ellenzéki párt nem a közjogi, hanem a közgazdasági követelményekre fekteti a súlyt. Ebben a jelenségben közeledést lát az ő politikájukhoz. Polemizál az ellenzéki felirati javaslatban Ausztriával való viszonyunk tekintetében kifejtett álláspontokkal, azután a katonai kérdéseket fejtegeti. Szól a gazdasági önállóság kérdéséről is. Bizonyítja, hogy a kézfizetések felvétele azért nem volt eddig lehetséges, mert a mostani ellenzék megakadályozta. Kéri a Házat, hogy a kormány felirati javaslatát fogadja el.

Apponyi Albert a zárószó jogával el. Amit a miniszterelnök a trónbeszédről mondott, azt részben aláírja. A miniszterelnök kinyilatkoztatta, hogy a trónbeszédnek nem kell apró részletekre kiterjeszkednie. Ez helyes. De az alkotmányjogi kérdésekben szükség van a részletességre is. Ezután a szabadelvűpártról szól. Hibáztatja, hogy mikor kisebbségben maradt, teljesen visszavonult. Megemlékezik a koalíciós kormány gazdasági politikájáról és hangsúlyozza, hogy a koalíció által kötött vásárlási szerződéseket nem lehet értéktelenségeknek tekinteni. A miniszterelnök úgy tüntette fel a dolgot, mintha a csomagszállítót a koalíció teremtetten volna meg.

Podmaniczky Endre báró: Panama.

Elnök: Hogy méltóztatott mondani?

Podmaniczky Endre báró: Azt mondtam, hogy panama!

Apponyi Albert gróf: A csomagszállítóval még Fejérváry Géza báró kötötte meg a szerződést. A választási visszaélés-ekkel nem foglalkozik, ez nem tartozik a felirati vita körébe. — Szól azután a többségről. Kijelenti, hogy a többség jogcímét a külső forma tekintetében elismeri és az obstrukciót elítéli. De elvárja viszont az uralomra jutott párttól, hogy most már teljesítse kötelezettségét. A kormányt minden helyes törekvésében támogatja és az igazi nemzeti munkából ki fogja venni a maga részét. Azzal fejezi be beszédét, hogyha az ország a munkapártnak adott többséget a mostani választásnál, a nemzet igazi óhajait, törekvéseit mégis ők, a függetlenségi párt, képviselik.

Ezután az elnök a tárgyalást berekeszti és a holnapi ülés napirendje tekintetében javaslatot tesz. A holnapi ülés napirendjére az indemnitási javaslatot tűzték ki és ezzel az ülés fél 3 órakor véget ért.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi öreg honvédek gyűlése. Az 1848-49-iki honvédegyület elnöke, Simay István elhalálozva, szükségessé vált, hogy az egyület további ügyeiről és együleti tagok intézkedjenek, miért is felkerem, illetőleg felhívom az Aradon lakó együleti tagokat, hogy egy közgyűlés megtarthatására folyó hó 24-én vasárnap, az aradi városházán délelőtt felül 10 órára megjelenni szíveskedjenek annál is inkább, mivel az együletet és tagjait érintő igen fontos ügyeket kell elintézni. Jankó Mihály, honvédszázados, együleti tag.

Izgatás a papság ellen

— Érdekes határozat. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 21

Érdekes pörben nyílt alkalma másodbíró-sági ítéletet hozni a szegedi kir. ítélőtábla büntető tanácsának. A tábla fölemelte egy vádlott büntetését, aki egy szocialista népgyűlésen táblát vitt ezzel a felirattal:

Le a csuhásokkal!

A tábla kimondotta, hogy a vádlott eténykedésével a papi osztály ellen izgatást követett el. A Kuria néhány nap előtt helybenhagyta a szegedi ítélőtábla határozatát s ebből kifolyólag elvi kijelentést tett.

Az ügy előzményeit a Kuria az elvi határozat kaposán ekkép ismerteti:

D. Bálint Ujvidéken 1908. évi március hó 15-én a honvéd-laktanya előtt ténen tartott szocialista népgyűlésre történt felvonuláskor a néhány száz főnyi tömegben a büntetül lefoglalt „le a népbütítő csuhásokkal“ pusztá kézzel ráfestett feliratu táblát vitt. Vádlott azzal védekezett, hogy ő a menet alkalmával a körből számtalan tábla között vette magához a büntetül lefoglalt táblát s annak feliratát meg sem nézve, vitte a tömegben.

A törvényszék a vádlott védekezését nem vette figyelembe, mert a rendőrkapitány vallomása szerint ez a tábla a kivonulás kezdetén a tömegben nem volt s miután a táblát feliratát ellenőrizte, azt a körből való kivonulás alkalmával elrejtették vagy a vádlott később menet közben hozta. Ezek alapján, minthogy a tanuknak vallomása szerint a vádlottat körülvéző csoport, a táblán levő szavakat menet közben kiabálta, ami arra mutat, hogy a vádlott által vitt táblán levő felirat a szennvedélyek szítására alkalmas volt; minthogy a Büntetőtörvénykönyv 172. szakaszának 2. bekezdésében ütköző vétség elkövetésének alkateleme nem a felhívás egyenes volta, hanem annak csakis a btk. 171. szakaszában körülírt módon gyülekezeten nyilvánosan való véghezvitele s így a papi osztály ellen gyülekezeten gyűlöletre való izgatás által ez a vétség egyenes felhívás nélkül is elkövetettnek tekintendő; minthogy végül a táblán levő szavak értelme, különösen szocialista gyűlésen, néhány száz főnyi tömegben, semmi kétséget sem hagy fenn arra nézve, hogy vádlottnak szándéka arra irányult, hogy a tömeget a papi osztály ellen gyűlöletre igassa: ugyan ezért vádlottnak cselekménye a btk. 172. szakaszának 2. bekezdésében meghatározott vétségnek ismérveit megalkotván, őt ebben bűnösnek kimondani kellett.

A szegedi kir. ítélőtábla vádlott államfegházbüntetését 14 npra felemeli. Indokok: Az a menet, amelyben vádlott a büntetül lefoglalt táblát vitte, nagyobb részben munkásokból állott s a gyülekezés helye is a Munkás-Otthon volt, sőt annak rendezői és vezetői is munkások voltak. Vádlott tehát az elsőfoku bírósági ítéletben megállapított azzal a cselekményével, hogy a menetben a „le a népbütítő csuhásokkal“ feliratu táblát vitte, a munkásosztályt izgatva a papi osztály ellen. Vádlottnak ez a cselekménye a btk. 172. szakaszának 2. bekezdése szerint minősített izgatást képez, az elsőfoku bíróság ítéletében felhozottakra tekintettel még azért is, mert köztudomású, hogy a munkásosztály a „csuhások“ alatt a papi osztályt érti, mert az osztály fogalma az egy foglalkozású, vagy egy nyelvű, egy vallású egyének csoportját jelenti; mert továbbá a btk. 172. szakaszának 2. bekezdésében meghatározott izgatás fogalmához egyenes felhívás nem szükséges, hanem az, hogy vádlott szavai, tettei alkalmasak legyenek valamely osztályhoz tartozó egyének gyűlöletének felkeltésére egy másik osztály tagjai ellen. Hogy pedig a vádlottnak tette erre alkalmas volt, igazolja az a körülmény is, hogy a csoport tagjai a táblára írott s kétségtelenül a gyűlöletre indító szavakat kiabálták, mert végül az izgatásra irányuló szándék vádlottnak abban a bizonyított magatartásában nyilvánul meg, hogy az ellenőrző rendőri közeg előtt a táblát elrejtette, így tehát feliratának tartalmát kétségkívül ismerte, később a körülbírt csoportosulók figyelmét a

tábla feltartásával annak feliratára hívta fel és azt a rendőrkapitány felhívása dacára eltávolítani nem akarta.

A kir. Kuria a szegedi kir. ítélőtábla határozatát helybenhagyta s elvileg kimondotta, hogy aki gyűlekezeten ezen felirattal „le a csuhásokkal” táblát visz: a papi osztály elleni izgatást követ el.

A Molnár-árvák temetése.

Távirati tudósítás.

Arad, július 21.

A kőbányai családi dráma szerencsétlen áldozatait, az öt Molnár-gyereket ma délután három órakor temették el a törvényszéki orvostani intézet Szvetenay utcai ravatalos terméből. Amilyen küzdelmes, nyomorúságos volt fiatal életük, olyan szép, olyan fényes volt a temetésük.

A főváros közönsége azt hitte, hogy már tegnap délután eltemetik a kis áldozatokat s éppen ezért ezrével tödült ki a közönség a Szvetenay utcai ravatalos terem elé. Hiába világosította fel a személyzet a közönséget, hogy csak ma lesz a temetés, nem mozdult senki, ugyannyira, hogy lovasrendőrökkel kellett hivatni, akik azután nagynehezen szétoszlatták a temetésre összegyűlt tízezer főnyi tömeget.

A Szvetenay-utcai halottasház középső nagy ravatalos termében voltak felravatalozva a kőbányai családi dráma szerencsétlen kis áldozatai. Annyi pompát egész kis életükben mindösszevéve sem láttak, mint a menyit most a haláluk után körülvette őket.

Világoskék drapériával volt díszítve a ravatalos terem. Székér János kőbányai temetkezési vállalkozó, akinél a postaigazgatóság megrendelte a temetést, kitett magáért, hogy a kis Molnár-gyermekek temetése impozáns legyen.

A fal mellett állt a ravatalos emelvény, bevonva világoskék szövettel. Font baldachin. Ezen az emelvényen állt egymás mellett négy koporsó. Szélről a nyolc és fél éves Lajos és a hét éves Péter koporsója, belül a Joláné és Mariskáé. A négy koporsó előtt volt egy csöpp kis koporsó, a kéthónapos Anna aludta benne örök álmát. Mind az öt koporsó egyforma. Jó vastag fából készült és ezüstpléhvel van fedve. Mindegyik koporsón apró kis koszorú, fehér csinált virágból.

A terem saikában állt öt, kemény fából készült füstellen sarkereszt. Egyforma nagyságu valamennyi. Rajtuk sorban a nevek. Legmeghatóbb a kis Annáé. A következő felírás volt rajta:

MOLNÁR ANNUSKA

élt 2 hónapot.

Meghalt 1910. július 18-án.

Délután három órakor volt a temetés. A postaigazgatóság rendezte, de maga a törvényszéki orvostani intézet is segédkezet nyújtott, hogy szépen bucsuzzanak el a világtól a szegény kis Molnár-gyermekek. Gyulay dr. tanársegéd díjtalanul engedte át a ravatalos termet a kis áldozatok részére.

A temetésen óriási, huszezer főre tehető közönség tolongott. A gyermekek koporsójánál Sipos Ferenc VIII. kerületi plébános megható bucsuztatót mondott, aminek hatása alatt a szerencsétlen anya elájult. A halottas kocsi úgy el voltak borítva virággal, hogy a koporsókat nem is lehetett látni. A temetési menet rendkívül lassan haladt és többször meg is állt, mert az óriási néptömeg miatt nem lehetett előre haladni. A nagy tolongásban többen el is ajultak s a mentőknek vagy ötven esetben akadt dolguk.

A haldokló politika.

Távirati tudósítás.

Arad, július 21.

A politikának, ennek a kacér dámának, megszámlálta hátralevő napjait a magyar kormány. Politika aszszonyság életereje hanyatlóban van, nemsokára egészen elmulik, hogy az őszön ujult erővel támadjon föl és munkára, harcra tüzelje azokat, a kik táborába sorakoznak. A politikai élet egyre unalmasabbá, tartalmatlanabbá válik. Most már, hogy Khuen gróf is elmondta nagy beszédét, a munkapárti képviselők is kevesebb számmal fognak megjelenni a parlamentben.

A miniszterelnök mai nagy beszéde élénken foglalkoztatta a pártokat. A mikor befejezte szónoklatát, nagyon sok képviselő gratulált neki.

— Nem is tudtuk kegyelmes uram, — mondták, — hogy ilyen jó szónok vagy.

— Persze, hogy nem tudhattátok, hiszen a parlamentben engem még nem hagytak szóhoz jutni.

Sokat beszéltek ma arról, hogy a körmöcbányai Justh-párt a volt jelöltjét felajánlotta a kormánypártnak a napokban megtartandó pótválasztásra.

Mai hireink ezek:

A munkapárt értekezlete.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt ma este Perczel Dezso elnöklése alatt értekezletet tartott, amelyen az elnök mindenekelőtt indítványozta, hogy a párt a miniszterelnöknek mai nagysikerű képviselőházi beszédeért köszönetét fejezze ki, amit nagy lelkesedéssel elfogadtak. Az elnök köszönetét fejezte ki a párt valamennyi tagjának, azért a hazafias magatartásért, amelyet a felirati vita folyamán tanúsítottak. (Felkiáltások: Éljen az elnök!)

A pártértekezlet sorba vette azokat a törvényjavaslatokat, amelyek legközelebb tárgyalás alá kerülnek. Az elnök felemlíti, hogy az eddigi gyakorlat ugyan az volt, hogy a párt nem tárgyalta az indemnitási javaslatot, de azt mindenkor elfogadta. Miután abban a kivételes helyzetben vagyunk, hogy az indemnitás az egész évre szól, helyesnek tartja, hogy a párt a javaslatról határozatot hozzon. Hegedűs Gyula előadó ismertetése után a párt egyhangulag elfogadta a javaslatot. Ugyancsak elfogadta a Papp Géza által ismertetett, a pénzügyi bizottság által már letárgyalt népszámlálási törvényjavaslatot, továbbá a romániai kereskedelmi szerződésre vonatkozó javaslatokat és a Solymossy Ödön báró által ismertetett ujoneozási törvényjavaslatot. Wickenburg Márk gróf az 560 millió kölcsönre vonatkozó javaslatot ismertetette. Az összes javaslatokat vita nélkül egyhangulag fogadták el. A pártértekezlet után a miniszterelnököt élénk ovációkban részesítették.

Justh-pártból — munkapárti jelölt.

Körmöcbányáról jelentik: Tudvalevő, hogy Körmöcbányán Lukács László pénzügyminisztert választották meg, aki lemondott mandátumáról. Elenjelöltje Víz Ferenc Justh párti volt. Most, hogy pótválasztás lesz, a körmöcbányai Justh párt táviratozott a kormánynak, hogy Víz hajlandó ismét fellépni, de munkapárti programmal. A kormány nem reflektál az ajánlatra, mert a körmöcbányai mandátumot Werner Gyulának szánta.

Politikai kinevezések.

Fővárosi tudósítónk írja:

A tegnapi minisztertanács fontos személyi kérdésekben is döntött. Ismeretes, hogy még számos fontos állást, amely a koalíció bukása után üresedett meg, nem töltöttek be. Ezekről is szó volt s több irányban kész megállapodások is jöttek létre, melyeket Héderváry Károly gróf miniszterelnök audienciáján közölni fog a királynak. Jó helyről kapott értesülések alapján a kormánynak a személyi kérdésekben való tervei, melyek részben már a megvalósulás stádiumába kerültek, ezek: Befejezett tény gyanánt említi, hogy a király személye körüli miniszteri állást nem fogják betölteni s ezeket a teendőket továbbra is Héderváry miniszterelnök fogja ellátni. Ez elhatározás indító okul forrásunk a következőképpen nyilatkozott:

— A felséges ur má: megunta a műkedvelő politikusok szárnypróbálgatásait.

Más forrás szerint Rosner Ervin báró van erre az állásra kombinációban. Hosszabb ideig nem töltik be a horvát miniszteri állást sem. Viszont befejezett tény, hogy a kultuszminisztérium politikai államtitkára Szűllő Géza országgyűlési képviselő, Zichy János gróf kultuszminiszter régi bizalmas barátja lesz. Konstatálják, hogy Szűllő nagyképzettségű, erős talentumu, kiváló fiatal politikus és azt mondják, hogy kinevezésével a magyar kultúra ügye csak nyerni fog. A munkapártban mozgolódást okozott ennek a fényes karriérnek a híre, de az intrikákat a miniszterelnöknek ez a kijelentése szerelte le:

— Minden miniszternek legszemélyesebb joga, hogy azt vegye maga mellé politikai államtitkárnak, akit ő erre a feladatra legalkalmasabbnak tart s akiben legjobban megbizik. Én csak annyit mondhatok, hogy végtelenül örülök, hogy Zichy János gróf választása éppen Szűllőre esett.

A számvevőszék elnöki állásának betöltése még nincs eldöntve. Ha Láng Lajos vállalja, akkor kétségtelenül rá is esik a kormány választása. Ha ő nem reflektál erre az előkei méltóságra, akkor Dárday Sándor lesz az elnök. A pénzügyminisztérium államtitkárának Papp Elek miniszteri tanácsost nevezi ki a király.

Nagyon érdekes a fiumei kormányzás betöltésének módja. Tudvalevőleg ezt az állást elsősorban reprezentációs szerepnek tekintette a kormány s ide csak dús gazdag arisztokratákat küldött ki. Most szakítanak ezzel a szokással s Wickenburg István gróf kormányzóhelyetteset nevezik ki. Wickenburg, aki a felesége révén a Chotek grófokkal is rokonságban van, nem gazdag ember, de a kormány azt az álláspontot vallja, hogy főleg az is, hogy a fiumei kormányzó az alkirályszerepét játssza. Wickenburg nem is fog a kormányzósági palotában lakni s a ragyogó termeket csak akkor használja, ha ünnepeket rendez.

Néhány főispánságot is betöltenek a legközelebbi napokban. Bars megyébe Kelecz Gyula képviselőt, Zilyomba Radvánszky Albert bárót, Hajdumegyébe Vay Tibor grófot kívánja kineveztetni a kormány. A kinevezések egy részét még a nyári szünet előtt, a többit a szünet tartama alatt fogják publikálni.

Budapestről jelentik félhivatalosan: A lapoknak az a jelentése, hogy a miniszterelnök ez alkalommal az államtitkárok kinevezése és egyéb állások betöltésére vonatkozólag előterjesztéseket fog tenni, nem felel meg a valóságnak.

Az alelnökök fizetése.

Amint már jeleztük, a munkapárt körében megállapodás történt, hogy az alelnököknek a Ház által tiszteletdíjat szavaztatnak meg. A Ház gazdasági bizottsága a legutóbbi ülésén már el is határozta, hogy a Ház elé indítványt terjeszt az alelnöki tiszteletdíjaknak tizenkét-ezer koronában való megállapítása iránt. Az indítványt, illetve a gazdasági bizottság határozatáról a jelentést *Bujanovich Gyula* előadó tegnap be is terjesztette a Házhoz, mert a munkapárt azt tervezi, hogy ezt még a szünet előtt elintézheti a Ház.

Képviselőjelölés.

Miskolcra jelentik: A déli választókerület 48-as függetlenségi pártja *Kubik Béla* volt borsodmegyei főispánt jelölte képviselőül. *Kubik Béla* a jelöltséget elfogadta.

A verseci képviselőválasztás.

A verseci nemzeti munkapárt körében nagy volt a lehangoltság arra a hírre, hogy *Láng Lajos* nem a verseci, hanem a debreceni mandátumot tartja meg. Egyesek elvesztették a kedvüket arra, hogy újra fölvegyék a küzdelmet a pángerővel jelölt ellen. Ujabban azonban — mint Versecről jelentik — ismét lelkesen összeháldottak a munkapárt hívei, mert *Karácsony Lajos* honvédelmi miniszteri államtitkár személyében oly képviselőjelöltet sikerült találni, aki az egész ottani hazafias érzelmű polgárság becsülését, tiszteletét és bizalmát bírja.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.**A színház műsora:**

Péntek: *Furfangos tata*. Bemutató-előadás. *Vendrey Ferenc* felléptével. Előadás kezdete 7 órakor.

Szombat: *G és á k*, operett.

* *Fedák Sári* vendégjátékai. Jeleztük már, hogy *Fedák Sári*, a külföldről visszatért primadonna négy estén át fog vendégszerepelni az aradi nyári szinkörben. Az „*Elvált asszony*“, „*Luxemburg grófja*“, „*Varázskeringő*“ és „*Lotti ezredesei*“ vezető szerepeiben fog fellépni és esténként ezer korona honoráriumot kap.

* *A furfangos tata*. A gyermekek öröme lesz a holnapi bemutató. *Vendrey Ferenc*, az aradi színház illusztris vendége, aki oly utólráhetlen a nagy mulattatásban, holnap a kis emberek tapsos tenyerének elismerésére pályázik. Lesz is benne bőven része. A furfangos tata, amelynek szövegét *Komor Gyula*, zenéjét *Stephanides Károly* írta, pompás színpadi mű, a derűnek és kedélynek valószínű kincsese háza. Sok benne a népének, a kuplé. Van benne tündértánc, a diszletei és jelmezei fényesek. Minthogy a színház elsősorban a gyermekek látogatására számít, az előadás kivételesen hét órakor kezdődik és kilenc óra után ér véget. A rendezésre *Vendrey* vállalkozott. Egyik biztosítéka ez is az est sikerének. *Vendrey* kívül a főszerepeket *Follinuszné*, *Benkőné*, *Zalay Margit*, *Harmath Józsa*, *Várnay*, *Beregi*, *Boda*, *Delly*, *Vass* és *Kulcsár* játsszák.

* *G és á k*. A legszebb zenéjű angol operette, a japán teaházak világából tárgyat merítő *G és á k* szombaton új betanulással kerül színre. A legeredetibb és legdallamosabb zenéjű operette-repriz joggal számíthat egy bemutató érdeklődésére. A rendezés, a diszletek és a jelmezek újak. A két női főszerepet *Wlassák Vilma* és *Dióssy Nusi* tanulja be.

* *Leővey Leó* és *Boda Ferenc* bucsuja. A társulatnak két tagja bucsuzik vasárnap este az aradi közönségtől: *Leővey Leó*, a legkiválóbb komikus, a közönség elismert kedvence és *Boda Ferenc* tenorista. Színikerül a *Hajduk hadnagya*. *Leővey* egyik legjobb szerepében, *Szép Icígben*, *Boda* pedig az ezredesben lép fel.

* *Olasz hidászok gyakorlata*. Az *Uránia* ismeretterjesztő képeinek sorozatába nagyszerűen illeszkedik bele az olasz hidászok gyakorlatairól

készült mozgófénykép. Nagyszerű látvány, amint a kitűnően képzett pionérok pár perc alatt hidat vernek, amely alkalmas a hadtestnek a folyón való átkelésére. Rendkívüli ügyesség, pontos egybevágó működés jellemzi ezeket a fürge katonákat és produciójuk valóban érdemes arra, hogy a közönség élenk érdeklődéssel nézze végig. Az *Uránia* új műsora különben is telve van érdekesnél érdekesebb képekkel, melyek kiváló szórakozást nyújtanak a közönségnek. 241

Öt kiesi halott.

*

Csak egy postaszolgárol szólok. Egy egyszerű, ismeretlen levélhordóról, akiről máig azt se tudta a világ, hogy él ezen a földön. Egy postásról szólok, akit csak azok ismernek, akiknek ablaka előtt naponta elhaladt. Akik remegő szívvel várják őt, a szegény postást, mert vitte, hordta nekik az örömet, a fájdalmat, a jótétet és a névtelen nyomort, a bűnt és az erényt, mely mind ott húzódik meg egy lezárt, igénytelen borítékban. Az élet titkait hordozta ez a szegény kőbányai postás.

Mindnyájunknak van egy ilyen kék sapkás levélhordója. Megszokja a szemünk, várja a lelkünk. Idővel nem is őt magát látjuk a személyében, hanem azokat az eseményeket, melyek a szívükhöz vannak köve és valahol a távolban zajtalanul szövik-fonják életsorsukat. Ugy várjuk a mi postásunkat nap-nap után. Ezer titkot hordoz a táskájában és nem látjuk meg sápadt arcán az ő életének szomorú titkát, ami nem is titok, mert hiszen a szenvedés ráírja a szemek lankadó fényére, az egyenes hát roskadó hajlására: Én éhezem! Éhezem az öt kiesi gyermekkel, akiket meg fogok ölni, ha egy órában az éhség láza agyura száll. Rettenetes az! Ha ti tudnátok milyen rémes az, mikor öt kiesi száj sirva sir és egy szomorú asszony, már nem is sir...

Kővé válik az emberi szív a megpróbáltatásokban. Közömbösen olvassuk, mennyi szerencsétlenséget produkál az élet; olykor maga a kultúra. Ha egy repülőgép lezuhan a szülőföld véres tömegében hull a közönség előtt, megrendül a hit és kinlódnak idegeink a látvány alatt. De a következő pillanatban a kultúra embere büszke fájdalommal nézi a levegő halottját. Árezzük, tudjuk, hogy az áldozat vére hatalmas színekkel festi a törtető ember vágyát, célját és előbbre viszi az embert. Szinte büszkék vagyunk ezekre az áldozatokra, akik küzdenek az ismeretlen erőkkel, a századok múlva a vérhullással szerzett kényelemben az unokák nem fogják ismerni a sápadt arcú fáradt levélhordót, aki emeletről emeletre bandukol.

Ha a kőbányai lakók naponta egy-egy fillért adtak volna *Molnár József*nek, akkor lett volna, mit egyenek a kicsi *Molnár* gyerekek, akkor a véres kiesi testük nem lebegne fölöttük.

A kőbányai házakban van egy kis szencszió. Új levélhordó jár. A régiek véres az emléke. Talán el is temetik. Én szeretném, hogy eltemessék a szegényt. Ugy is meg-szenvedne az öt kicsiny halott emlékeért. Azt szerettem volna, ha nem is tér eszméletre az öt kicsiny halott édesapja. Ha egyszerre temette volna el *Kőbánya* közönsége, akinek napról-napra hordta a leveleket.

Ádám Éva.

Ha az urak mulatnak.— *Hentaller Lajos* bántalmazták. —

Lávirati tudósítás.

Arad, július 21

Hentaller Lajos volt országgyűlési képviselő tegnap éjjel 12 órakor nagyobb társasággal tért be Kaposvárra az Erzsébet-kávéházba, ahol cigány mellett mulatni akartak. A kávéház terraszán *Szlovák Tibor* együtt ült *Réti Andorral*, aki a kávéházba jövő társaságra valami megjegyzést tett, amit egy harmadik férfi a *Hentaller* jövő társaság egyik tagjának visszamondott. *Réti Andor* az illető nyomban felelősségre vonta, mire *Réti* kijelentette, hogy ő a biztosító hivatalnokokra általánosságban tette a megjegyzését és ezt sem azzal a szándékkal, hogy valamely meghatározott személyt megsértsen vele. Ezzel az ügy el is intéződött.

Szlovák és *Réti* most beültek a kávéházba, de csakhamar *Hentaller* asztalától valaki azt kiáltotta feléjük, hogy hagyják el a helyiséget. De mert ezt megtenni nem akarták. *Hentaller Lajos* *Zsóry Gusztáv* biztosítási tisztviselővel odament *Szlovák Tibor* asztalához. *Hentaller* vitába bocsátkozott *Szlovákkal* és *Rétivel*, majd tetteles inzultussal fenyegette meg őket, amit hamarosan be is váltott.

Az inzultus nagy föltűnést és megütközést keltett annál is inkább, mert *Hentaller* rendőrök jelenlétében ütötte meg a feléje háttal álló *Szlovák Tibort*, mire a megbántott *Szlovák* ezzel felelt:

— Magát nem ütöm vissza, mert maga egy hetven éves, öreg ember.

Az inzultus után *Szlovák* és *Réti* eltávoztak a kávéházból, de közben valaki értesítette az esetről a hatalmas erejéről híres *Szlovák Józsefet*, hogy a bátyját megbántották a hogy a bántalmazó a *Fiume-kávéházban* mulat egy nagy társasággal. *Szlovák József* almából verték föl ezzel a hírrel, aki erre nyomban felöltözött és sietve betért a *Fiume-kávéházba*. *Szlovák József* az izgalomtól sápadtan állt meg a mulatozó társaság előtt és a legelső férfiut, akivel szembe került, megkérdezte, hogy ki volt közülök az, aki a bátyját megbántotta. Az illető nem felelt, mire *Szlovák József* egy másik férfiut szólított föl, mondja meg neki, ki volt az, aki a bátyját inzultálta. A válasz erre az volt, hogy *Hentaller Lajos* volt a bántalmazó, aki ott benn mulat a szeparében. *Szlovák József* berontott a különterembe és rávetette magát *Hentaller Lajosra*, akit a fiával együtt úgy a falhoz vágott, hogy azok mozdulni sem tudtak. Elkeseredett ökölsapások sujtottak le irtózatossággal, nem nézve azt, hogy kit találnak. *Hentaller* társasága árialmatlanná igyekezett tenni *Szlovák Józsefet*, de ez nem sikerült, mert a kávéház összes közönsége betódult a különszobába, ahol rettenetes dulakodás fejlődött ki.

Zsóry Gusztáv biztosítási hivatalnok hatalmas törőssel akart lesújtani *Szlovákra*, és az ütést fölfogta, majd kicsavarta kezéből a botot és oly hatalmas ütést mért *Zsóry* fejére, hogy az szédülve tánclygott odébb. *Szlovák* erre dühvel ütött szét maga körül a bottal.

Leirhatatlan zűrzavar lett urrá a szeparében. Öklök szorultak össze, a levegőben botok sujtottak le vad elkeseredéssel.

A dulakodást nyolc rendőr alig tudta meggátolni. Amíg benn dult a háború, azalatt a kávéház előtt közel száz főre rugó társaság verődött össze azzal a céllal, hogy megrohanják *Hentaller Lajos* társaságát. Ezt a tervet azonban a rendőrség közbelépése megakadályozta.

Oltár elől a szanatóriumba.

— Egy miniszteri tisztviselő sorsa. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 21.

Annak idején megírtuk Hangl György honvédelmi miniszteri tisztviselő tragikus sorsát. Családja szanatóriumba záratta, mert Hangl a család tiltakozása ellenére akart feleségül venni egy szegény leányt. Hogy mennyire igazságtalan és indokolatlan volt az az internálás, az csak most derül ki. Levelek kerültek nyilvánosságra, amelyeket Hangl a szanatóriumából csempészett ki, s ezekből tiszta és világos, logikus gondolkodása tükröződik ki. Nyilatkozik Hangl felebbvalója, Karácsony államtitkár, s hivatali társai, s mindnyájan pontos, rendes, szorgalmas, jómodoru embernek mondják a szerencsétlen Hanglt.

Hangl Györgyöt az internálás után a Széchenyi ligeti szanatórium 3 számú ugynevezett Toldy-pavillonjában helyezték el. Ma megjelent a szanatóriumban Polónyi Dezső ügyvéd, országgyűlési képviselő, aki Hangl meghatalmazott ügyvédje. Polónyit a szanatóriumban nem akarták Hanglhoz beengedni, s csak hosszas alkudozások és magyarázatok után vezeték Polónyit a 3. számú pavillonba. Polónyi hosszasan beszélgetett Hanglral, aki a beszélgetés során elmondta behurcoltatásának részleteit. Éppen irodájában dolgozott, amikor megjelent két szanatóriumi szolga s Jendrassik tanár által kiállított bizonyítvány alapján bevitték Hanglt a szanatóriumba. Kijelenti Hangl, hogy teljesen egészséges.

— Mindig mulató ember voltam, — mondta — szerettem az ifalt; de amióta menyasszonyom van, azóta egy cseppet sem iszom többet, mint más ember. Menyasszonyomnak becsületeszavamat adtam, s ezt meg is tartom. Jendrassik véleményét én magam kértem ki a múlt évben, amikor a miniszteriumban hat hónapi szabadságot kértem a az orvosi bizonyítványra szükségem volt. A szanatóriumba való becsukatásomat a családom eszközölte ki. Ha szegény apám élne még, nem bánhattak volna így velem. Már mindent előkészítettünk az esküvőre. Lakást is vettünk augusztus elsejére, s ime most itt kell ülnöm.

Polónyi Dezső magával vitte Sarbó Arthur dr. orvost, aki Hanglt meg akarta vizsgálni, a felülvizsgálást azonban a szanatórium vezetőse nem engedte meg.

Hangl a szanatóriumban állandóan éber figyelemmel őrzik, de még sem tudták megakadályozni, hogy leveleket ki ne csempésszen. E leveleket menyasszonyához intézte s az látszik ki belőle, hogy Hangl teljesen normális ember. Ezekben a levelekben Hangl szokási terveiről beszél, s hangsúlyozza, hogy nem este akar megszökni a szanatóriumból, hanem nappal, nehogy ismerősei azzal vádolják meg, hogy az éjszaka leple alatt ugrott meg.

Karácsony államtitkár, Hangl hivatali főnöke a következőképen nyilatkozott róla:

— Hangl nagyon szeretetreméltó, ügyes ember. Igaz, hogy iszik, de ha kialussza magát, nagyon kedves, nagyon használható ember. Amikor a mentők megjelentek, hogy Hanglt a szanatóriumba vigyék, kijelentettem, hogy abban az esetben, ha Hangl önszántából hajlandó engedelmeskedni, nem bánom, de erőszakot nem engedek meg.

Karácsony államtitkár elmondja még, hogy Hangl édesanyja gyakran járt nála, s mindannyiszor kijelentette, hogy neki nincs kifogása a fia menyasszonya ellen, de az esküvőnek még sem szabad megtörténni s azt minden körülmények között meg fogja akadályozni, mert előre látja, hogy ez a házasság nem lehet boldog.

Hangl kollégái is mind igen elismerőleg nyilatkoznak Hanglról, mindannyian derék, szorgalmas, szimpatikus embernek ismerték. Ha a tisztviselő továbbra is a szanatóriumban marad, akkor gondnokság alá fogják helyezni és állását is elveszti.

KULISSZATITKOK.

Csányi Matyi biciklizje. — A „huszárkapitány“ kalandja.

*

Csányi Matyira, a színház vidám karmestere egy idő óta nem lehet ráismerni Ő, aki eddig példaképe volt a szerénységnek, egyszeribe megváltozott. Öntudatos büszkeséggel járt-kelt, fennen hordotta a fejét, sőt határozottan követelődző lett. A felesége nem győzött rá panaszkodni.

— Nem tudom, mi történt Matyival. Sammi se izlik neki egy idő óta.

A dolog a színháznál is feltűnt. A színészek nem tudtak rájönni Csányi viselkedésének az okára. A leghetetlenebb kombinációk keringtek a levegőben.

— Főnyereményt csinált, — vélte Beregi.

— Meghalt egy amerikai nagybátyja. Attól örökölt öt millió dollárt, — kockáztatta meg Delly.

— Elfogadták egy darabját a bécsi Hofoperben. — így Kulcsár.

— Kiderült, hogy egyik feltevés se fedti a valóságot. A kitűnő, de kopasz karmesternek semmiféle rokonsága nincs Amerikában, a sorsjegyei pedig Bazilika sorsjegyek, amelyekkel még élő ember nem csinált főnyereményt. Végül is a kis Vass vállalkozott a rejtély kifürkészésére. Tényleg, néhány nap múlva hozta is a nagy ujságot.

— Hát tudjátok-e, miért nem lehet Csányira ráismerni. Miért szökik meg, sietve, mihelyt vége van a próbáknak. Miért olyan büszke és miért fogadja a köszöntésünket olyan lekicsinylő módon?

— Nem, nem. Beszélj, — sürgették minden oldalról és Vass néhány pillanatnyi csend után ki mondta a nagy ujságot:

— Csányi biciklizni tanul.

Tényleg úgy volt. A karmestert, aki természetesen nem vetekekedhet Góliáttal, valami nagyvárosi hóbort szállta meg. Azt hitte, a bicikli megnöveszti a természetét és megnöveszti a tekintélyét. Ugy, ahogy másnál az automobil. Kiki úgy segít magán, ahogy tud. Csányi tehát vásárolt kéz alatt egy jó biciklit és kijárt az Ujligetbe tanulni. Két hónapi, bukásokban gazdag training után megjelent Csányi az Andrassy-téren és szerencsésen nekiütközött egy tejeskofának. De hát ez minden kezdőnek a sorsa. Pár nap múlva már egész jól ment a dolog és az ambiciózus karmester büszkén és vígan görgött végig a nyári szintáz előtt homokbukákon.

Csányi egész nap a biciklivel volt elfoglalva, dédelgette, oirógatta, mosta, kente, olajozta. Egy időre minden más megszűnt rá nézve létezni. A biciklihez való gyöngéd szeretetével aztán csunyan visszaült a napokban egyik ujságíró kollégánk. Meglátta, amint Csányi egy ház előtt lezáll és a biciklit gondosan elhelyezi a kapu alatt.

— Megtréfálom a kis öreget, — gondolta az ujságíró, azzal egy pillanat alatt kihozta a biciklit, ráült és begurult a szerkesztőségbe, ahol gondosan elhelyezték a gépet. Délután Csányi kétségbeesetten jelent meg a színháznál. A hemlokáról csorgott a verejték és akadozva siránkozott:

— Ellopták... ellopták... a gazemberek!

A közrészvét rögtön feléje fordult. Mindenfe-

lől kérdésekkel ostromolták. A karmester végre nagy nehezen kinyögte:

— A biciklimet... ellopták. A kerékpáromat. És ezzel Szegedy Józsnak az ölébe hullott.

A gyászos hír általános megdöbbenést keltett. A gyöngédebb szívű karnók elkezdtek könyyezni, Várnay pedig elfordult, hogy elrejtse megbotlottságát. Egyedül az ujságíró mulatott a tréfa sikerülte felett.

— Lásd, — mondta a karmesternek. — Ez isten büntetése, mert az utóbbi időben olyan gögös volt. Az ur csak az alázatosakat szereti.

— Jobb lesz, ha nem héklíroz — fakadt ki Csányi dühösen. — Jaj a biciklim, a biciklim.

Végre is az ujságíró megelégedte a tréfát.

— Hát nézze karmester ur — szólt hozzá, ha megígéri nekem, hogy felhagy ezzel a királyi dölyffel és nem nézi le többé ezeket a szegény fiukat, én megszerzem a biciklijét.

Csányi reménykedve fordult feléje.

— Az ki van zárva. Teljesen ki van zárva. Rögtön jelentettem a rendőrségnek, de nem tudják megtalálni.

— Hát fizet egy üveg pezsgőt, ha öt perc alatt előterem'em?

— Kettőt is, — áradozott Csányi. — De tudom, maga csak heccelni akar.

Az ujságíró eltávozott. Nem telt bele három perc, előgördült a biciklivel és átadta Csányinak. A karmester nem akart hinni a szemének. Rárohant a kerékpárra, átfolelte és egy oszlopot nyomott a nyeregáskára. Elővette a zsebkendőjét és gondosan megtörölte minden külöt.

Aztán kíváncsian fordult az ujságíróhoz.

— Hogy jutott hozzá? Mondja.

— Nagyon körülményes a dolog. Majd elmondom — pezsgőzés közben.

A „Tatárjárás“ vasárnapi előadásán tudvalevőleg Delly kreálta a huszárkapitány szerepét. Jól festett rajta az egyenruha és nagyon meg volt elégedve magával. Egyik jelenése után, amikor hosszabb ideig nem kerül rá a sor, kiment egy kis levegőt szívni. Amint a színház körül sétálgat, látja, hogy két huszár álldogál a kerítés mellett.

— Ezeket megtréfálom, gondolta Delly magában és hangos kardcsörtetéssel feléjük indult. A huszárok, amint közeledni látták, kihúzták magukat és keményen szalutáltak.

— Kik vagytok? — érdeklődött Delly.

— Kapitány urnak alásem jelentem Szappanos Péter tizedes VII. század, — jelentkezett az egyik.

— Kovács János közhuszár, harmadik század, — mutatkozott be a másik.

Delly szigorú maradt.

— Erlaubnisszeint, — rivalt rájuk zordan.

A tizedes elővette a kimaradási engedélyt, de Kovács közhuszárnak nem volt. Delly keményen leszidta és meghagyta neki, hogy másnap reggel rapporton jelentkezék. Aztán őt hagyta a szepregő legényeket és vidáman indult vissza.

— Nagyszerűen sikerült az ügy. Már jobban nem is sikerülhetett volna.

Az öltözők mögött egy baka közeledett feléje.

— Hogy fogja ez mindjárt haptákba vágni magát, — kéjelgett Delly és erősen megcsörgette a kardját. A baka szalutálás nélkül közömbösen haladt el mellette. Dellyt előntötte a méreg. Rákíáltott a közlegényre.

— Hallja maga, miért nem tiszteleg? Nem látja, hogy felebbvalóval áll szemben?

A baka elkezdett vigyorogni.

— Jó vicc. Mintha nem tudnám, hogy a Delly ur a színházból! Jó lesz, ha siet, mert mindjárt magára kerül a sor.

— Honnan tudja, hogy rám kerül a sor? Kicsoda maga egyáltalán? — kérdezte Delly kellemetlen meglepetéssel.

— Schlesinger vagyok, — felelt a baka. — Statisztálok a „Tatárjárás”-ban!

—ő—

Egy híres színésznő naplója.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, július 21

Hetekkel ezelőtt foglalkoztunk már a télen elhalt Bulyovszky Lillának, az ötvenes évek finnevelt színésznőjének hagyatékával, amely körül tudvalevőleg nagy bonyodalmakat támasztottak Bulyovszky Lilla örökösei. Öccse, Bulyovszky Aladár, az unokaöccse, Szilágyi Géza és Kolozsvár városa az örökösök. Bulyovszky és Szilágyi pörben állanak és Kolozsvár tiszti főügyésze, Óváry Elemér dr., most járt a fővárosban Kolozsvár örökének dolgát rendbehozni.

Bulyovszky Lilla hagyatékának leltározása közben nemrég felfedezték Bulyovszky Lilla naplóját, amely a hagyatékban bizonyára a legérdekesebb és a legbecsesebb része. Valóságos kincs lehet szegényes memoire irodalmunkban a Biedermeyer idők e hódító asszonyának megtalált naplója, amelyet Bulyovszky Aladár vett magához és nem mutatja senkinek az intimitásokkal teli régi följegyzéseket. Azt sem lehet tudni, hol a napló; Bulyovszky, aki most Gmundenben nyaral, állítólag egy bankban záratta el az írásokat.

A felbecsülhetetlen értékű memoireok egy kis töredéke nyilvánosságra került. A leltározáskor ugyanis a napló néhány lapját kiszakította Szilágyi Géza állami tisztviselő, a ki többek közt Bulyovszky Lilla ékszereit is örökölte. Ezek a lapok tulajdonképpen az ékszerek egy részének a leltárja.

Itt következnek a kiszakított lapok, úgy a hogy Bulyovszky Lilla róttá fel rájuk gyönyörű, romantikus emlékü kinészeinek listáját:

- Tabelette, kolozsvári emlék.
- Egy tablette, kolozsvári Kemény Samu ajándéka, ehhez cukortartó alja.
- Tabelette 2 csészealjjal.
- Kávéskanna, tejkanna, cukortartó. (Pesti Erzsébet árvaház ajándéka.)
- Hosszu ezüst kosár (kolozsvári emlék.)
- Kerek ezüst kosár (kolozsvári emlék.)
- Villa, kő, kanál, ágátnyéllal egy tokban. (Izraelita Süppen-Anstalt ajándéka Pesten.)
- Egy kerek mustáralj, nem ezüst.
- Sütvénytartó, nem ezüst.
- Aranyozott csésze, aljjal, kanál tokban. (Müncheni emlék.)
- Győri emlék: nyakék, fülbevaló 4, egy tokban (1866), egy karperec hozzá, Kovács Pál dr., az írónál laktam. Az ajándékokat a győri ifjuság adta.

Karperec. (Pécsi emlék.) A közönségből 6 személy adta át 1855.

Karperec tokban 1858., középrendű nőktől Kolozsvárt.

Karperec tokban Bárfy Bélától. Az arisztokrácia ifjai egy övet adtak, B. nem írta magát alá az ivre, külön küldé be öltözőmbe a karperecet.

Karperec 1855-ből a jogászoktól. Győrfy Gyula tartá a szónoklatot. Az öltözőbe hozták egy koszu kisérteben.

Egy szép antik óv. Egy skatulyában a kolozsvári arisztokrácia férfitagjaitól 1858-ból.

1 gyönggyel és Bautennel 1 rózsá, rubin, Simától.

1 szép briliánsal berlini v.-szerepléséből: Familie Jaques.

1 rubia és 2 gyöngy Weimarból, bokrétaiba kötve.

1 smaragd és 2 kis Bauten, Berlinben, bokrétaiba kötve, gr. Haenckeltől.

1 kis briliáns Emil Devrientől, Drezdában, karácsonykor, a sok jó feketekávéért.

48 as pénzekből karperec fájemtől ajándékozva Kasse Mit Goldstücke. Ein paket Silberstücke.

Egy széles karperec, első ajándéka a góthai hercegnőnek, több türkischgranáttal ellátva.

Karperec sima, közepén ametisztel, lebergi vendégszereplésemkor jutalomjátékomra kaptam a Stadthaltertől, a ki egész családjával ingyen volt 18-szor a színházban.

Karperec, sima, a közepén 7 kis rubinnal, rigai Stadhalter nejétől, Fürstin Lieventől, 12-szer volt ingyen a színházban. Jutalomjátékomra adta egy szép bokréta kíséretében.

Broche mit rotem Krist aus Stein. Egy szegény lengyel menekült, a kinek, szaz két lengyel menekültnek szereztem Berlinben a porosz és orosz revolúció alatt Polizeirath Bürkenfeld által utlevélel. Előbb ápoltam mindketőt a Hotel Russiában, azután megmentettem két hamis utlevéllel Szerbiától. Genéből küldték a brochet. Nevüket mai napig sem tudtam meg, csak annyit tudok, hogy egy varschauer arisztokrata családából valók, 2 nagy máhájukat is saját nevem alatt küldtem el és saját nevem kártyájával vették át.

Egy év múlva kaptam franciául e sorokat Párisból: Sobeink tökéletesen teyógyultak, ég áldja önt feláldozó jószágáért. Vajjon eljön-e az idő a midőn mi magunkat felfedhetjük ön előtt. Innen vagy Angliába, vagy Mexikóba megyünk.

Karperec láncból, egy szírvél, ebben türkischgranát, szegény Nyiri Józsi arcképével, a ki sirjáig imádott platonisch. Az örültek házában halt el Döblingben. Nemeshegyivel volt párba az 58-as években az ön kaméliás hölgyem miatt. Nemeshegyit leszurta. Elvesztette ügyvédi diplomáját, bezárták. Hat hónap múlva Albrecht főherceghez folyamodtam és térdem kérve visszazereztem ügyvédi diplomáját. Szabadon bocsátják. Betémszeretett. Sok kellemetlenségem volt, miatta. A legbecsületesebb, a legszellemesebb és legszerencsésebb emberek egyike volt. Jobb sorsot érdemelt volna. Ügyeimet vezette, külföldi dícsőségemet élénken dícsárta, külföldi szerzeményeimet elhelyezte, pénzeimet kezelte és mindig tanácsolta, hogy térjek vissza hazamba.

Lánc karpereccel, Moriel arcképével, legérdekesebb epizódja életének ezen névhez van kötve. 1851-ben az angol követésnél titkár volt Berlinben, most angol követ Szentpétervárott.

Naplótöredékemben többször előfordul ez a név.

Bársony tokban egy medál, kis lánc. A góthai Ernst von Koburg szeme, Londonban készülve. Mi módon kaptam ezen medált, lásd memoár-jegyzeteimet.

Medál gyönggyel. Stablevsky képe. Rómában főbelátte magát. Nőül akart venni. Lásd naplótöredékem.

Sima medál. Gr. Eisidel arcképével. Ko-

molyan megkérte kezemet. Komikus: íérjem-től. Lásd naplótöredékem.

Egy kis szentkép. Mária képe. Lengyel felirattal, azon lengyel ifju viselte, a kit Berlinben megmentettem, nevét nem tudom.

Kék broche. Rubin és gyémánttal, a góthai hercegnő ajándéka.

Kolozsvári vendégszerepléséből egy igen szép antik nyakláca fülbevalóval.

Egy pár mozaik fülbevaló Emil Devrientől Drazdában.

Egy broche. Petrifikurt-fa, (az öreg) Zichy gróftól jutalomjátékomra Füreden, 1853-ból.

Silbertolett és Lóri néni ezüstből.

In einer Papier-Jüte. Kamm in Steine. Schachtel mit kleine Knöpfe. Schachtel mit Gyula's Sachen. Opalring, schwarz. (Ezek már a bajor királylyal való ismeretség emlékei)

A kitépt levelet Szilágyi Géza engedte a közlésre. A csodaszép ékszereknek és dísz tárgyaknak kolosszális értékük van. Egyetlen egy kis broche-t, amit a leltározók 1200 koronára taksáltak, egy becsüs később 20.000 koronára becsült fel. Az ékszereket Szilágyiék a hagyatéki bonyodalmak lezajlása után el fogják árvereztetni. A drágaságokhoz csodaszép romantikus történetek fűződnek, amelyek közül a töredékben csak egy-kettő van érintve.

Egy herceg befoglalt szemérlől van szó például, amelyről az ellenőrizhetetlen családi hagyomány azt mondja, hogy a herceg Bulyovszky Lilla iránt való szerelmét akarta úgy bebizonyítani, hogy udvarias közben az imádott asszony előtt kitépte az egyik szemét, a melyet később drága ékszerbe foglalva nyújtott át neki. Ez állítólag a naplóban részletesen meg van írva, valamint részletesen meg vannak a memoireban a bajor királylyal való híres barátságának minden intimitásai.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A járásbírák szabadsága. Tudvalevőleg a járásbírák eddig nem élveztek rendezes szabadságot, úgy mint a törvényszéki bírók. Az aradi járásbírók tagjai között most mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a járásbírák szabadsága is rendezesíttessék, úgy hogy egy időben többen is mehessenek szabadságra és csak a legsürgősebb ügyek intézésére maradjon egy-két bíró vissza.

§ A gyorskezü kardalosnő. Megirtuk a napokban, hogy a nyári színház előtt szóváltásból kifelé affár támadt az egyik kardalosnő, Harmath Ilona és a színház kellekes, Gubics János között. A kellekes azzal vádolta meg a kardhölgyet, hogy egy manikűrös kazettát elvett. A kardalosnő ezért pofonütötte és többször megrugta Gubicsot, aki az orvosi látlelet szerint tizenégy napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett. Ma kellett volna a tárgyalásnak lefolynia, azonban Révész Mór dr., a sértett képviselője a becsületeért tett feljelentést súlyos testi sértés vétségévé módosította. Vajda Iván dr. védő erre a tárgyalás elnapolását és Gubicsnak hatósági orvos által való felülvizsgálását kérte, mert a látlelet magánorvostól ered. Szóllósy bíró így is határozott és a tárgyalást elnapolta.

§ Amikor Vlád gorombáskodik. A választási harc alatt Vlád Aurel Băzovicsan oly helyiségben akart programbeszédet tartani, melyre nem volt engedélye. Sipos szolgabíró ezért föl akarta oszlalni a gyűlést, mire Vlád legazemberezte a szolgabírót. A bozovicsi királyi járásbíró a múlt héten hivatalos személy ellen elkövetett becsületsértés miatt 400 kor. pénzbírságra, behajthatatlanság esetén negyven napi fogházra ítélte Vládöt.

Megtagadott elégtétel.

— A trencsényi főispán afférje. —

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, július 21.

Emlékeztet, hogy néhány nappal ezelőtt Szmracsányi György néppárti képviselő a képviselőházban tartott beszédében becsümlőleg nyilatkozott Szalavszky Gyula trencsényi főispánról, aki ezért a képviselőtől elégtételt kért. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, ez a levágias ügy a mai napon befejezést nyert. A felek a követhető jegyzőkönyvet vették fel:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1910. július hó 21-én. Jelen voltak Szalavszky Gyula ur képviselőtében Perczel Dezső és Telegdy József gróf. Szmracsányi György ur képviselőtében Förster Aurél és Tóth János.

Perczel Dezső és Telegdy József gróf felük nevében elégtételt kérnek a képviselőháznak 1910. július 18-án tartott ülésén Szmracsányi beszédében foglalt rá nézve sértő kifejezésért. Szmracsányi megbízottai felök nevében kijelentik, hogy mielőtt felök megadná az elégtételt, tudomásukra hozzák Szalavszky megbízottainak, hogy Szmracsányi György a képviselőháznak 1910. március 21-én tartott ülésében következő sértő kifejezéseket használta:

„...Ezekről a helyekről elválaszthatatlanok az ottani hóhérmunkát végrehajtott pribékeknek a neve: Szalavszky Gyula stb.”

Továbbá: „...Az ott elhelyezett politikai kalandorok és kalózok közül kihalászták Szalavszkyt és odatették Trencsénymegye főispáni székébe...”

Mivel felüktől nyert értesítés szerint Szalavszky ezen sértésekről tudomással bírt, mert az szóról-szóra felolvastatott Trencsénymegye közgyűlésén a ezen sértésekért nem kért felüktől elégtételt, becsületbíróságot hívna össze azon kérdés eldöntésére, vajjon kérhet-e újabb elégtételt Szalavszky Szmracsányitól. Ezen becsületbírósági határozatnak felük magát feltétlenül aláveti.

Perczel Dezső és Telegdy József ezzel szemben kijelentik, hogy meggyőződésük és az általában divó lovagias felfogás szerint a tudatosan sértő nem térhet ki az elégtételadás elől becsületbíróság döntésének provokálása által a ez okból részükről nem mennek bele a becsületbíróság elfogadásába, hanem ismételt megújítják elégtételadás iránti kérelmüket. Förster Aurél és Tóth János ezzel szemben kijelentik, hogy a jelen ügyben a becsületbírósági eljárás egyáltalán nem tekinthető az elégtételadás előli kitérésnek, mert az 1910. március 21-én történt sértések természete miatt a becsületbírósági döntést feltétlenül szükségesnek tartják. Felük nevében tiltakoznak minden olyan feltevés ellen, mintha felük bármiféle formában kitérni akarna az elégtételadás elől.

Kmf. Perczel Dezső, Telegdy József gróf, Förster Aurél, Tóth János.

Perczel Dezső és Telegdy József gróf a következő levelet intézték Szalavszkyhoz:

Tisztelt Barátunk!

Megbízásodból Szmracsányi György országgyűlési képviselő urtól elégtételt kértünk a folyó hó 18-án tartott képviselőházi ülésen elrendezett éles támadásban foglalt sértő kifejezésért. Szmracsányi megbízottaiul Förster Aurél és Tóth János urakat nevezték meg. A mai napon tartott tárgyaláson Förster Aurél és Tóth János urak becsületbíróság döntésétől tették függővé az elégtételadást, mert felük Szalavszky Gyuláról 1910. március 21-én a belügy-

miniszterhez intézett interpellációjában is értelem nyilatkozott és Szalavszky ezért elégtételt nem vett. Mi viszont, azon meggyőződésünk és azon általánosan elfogadott elv alapján, hogy a tudatosan sértő elégtételt tartozik adni az általa tudatosan sértettnek, nem járultunk hozzá a becsületbíróság kiküldés iránti indítványhoz, hanem ismételtelen elégtételt kértünk nevedben. Szmracsányi megbízottai ragaszkodtak álláspontjukhoz. Mi az ügyet részéről a lovagiaság szabályai szerint befejezettnek nyilvánítjuk. Fogadd stb. Perczel Dezső, Telegdy József gróf.

Terjed a tifusz a fővárosban.

— Ujabb harminc megbetegedés. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 21.

A budapesti VII. kerületben igen nagy riadalmat okoznak a fertőtlenítő kocsik, amelyek a tifuszbeteg lakásai előtt megállnak. Az utcán járók szorongva megkérdezik az intézet embereit, újabb tifuszeset-e, de a kocsis és a fertőtlenítő emberek valószínűleg felsőbb utasításra mindig más betegséget mordanak, kanyarót vagy diftériást. Az u'ca népét és a házbelleket ez nem nyugtatja meg. Az új megbetegedésekből a VII. kerületre 30 eset esik és így a tifusz itt fertőz a leginkább.

Az élelmiszereket rendkívül pontossággal ellenőrzik most. A központi városház második emeletén van a főváros vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézete, ahol a romlott és hamisított élelmi cikkeket vegyi úton megvizsgálják és róla szakvéleményt mondanak. Eme intézetnek szolgáltatják be napról-napra a vásárcsarnokok és piacok, valamint a vásárcsarnoknál működő ellenőrző közegek a környéktől behozott, vagy itt a fővárosban előállított s gyanúnak talált élelmiszereket. Az ellenőrzés és a vizsgálat folytonos, állandóan sok munkát ad, mert a hamisított, romlott és az egészségre ártalmas anyagok forgalombahozatala nemhogy csökkenne, de egyre szaporodik és különösen járványok, fertőző betegségek idején van szükség az intézet megfeszített munkájára.

A piacokon az ellenőrzést a vásárfelügyelő gyakorolja, minden kerületben a kiterjedéshez képest egy két, esetleg három vásárfelügyelő van, ők vizsgálják meg az összes piacra kerülő élelmiszereket mikroszkóppal, vagyis csak külső rajzúságuk tekintetében és amennyiben hamisított, vagy romlott voltára gyanu merül föl, lepecsételik és beküldik az élelmiszervizsgáló intézetnek. Természetes, hogy vannak cikkek, amelyek külsőleg semmi gyanusát nem árulnak el s ezért halálosan veszélyes lehet az elfogyasztásuk, ezeket csak kémiai vizsgálattal lehet felismerni. A vásárcsarnokokban ezért a felügyelők mellett egy-egy kémikus is van, akit az élelmiszervizsgáló állomás küld ki az ellenőrzés gyorsabb lebonyolítása érdekében, s aki mindenesetre behatóbban teljesíti a vizsgálatot, mint a felügyelő. De az ő munkáját is ellenőrzi a központi intézet, mert csak ez van jogosítva arra, hogy törvényes elbírálás alapját képező szakvéleményt bocssáson ki.

A vizsgálat olyformán történik, hogy a felügyelő végigjárja a piacot, minden árusnál végigvizsgálja az élelmiszereket, s ahol hamisított, romlott, vagy mérges portékát talál, abból egy részt lefoglal a vegyi vizsgálat céljaira. Járványos betegség esetében — így történik ez most is — a kerületi tisztviselő orvos segít neki ebben a munkában.

HIREK.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 22-én az időjárás: hűvös, szeles, sok helyütt csapadék.

— Az igen tisztelt előfizetőket kéri az Aradi Közlöny kiadóhivatala, hogy a fürdőre menés alkalmával, vagy ha onnét elutaznak, el ne mulasztják a lakhelyváltozást levelezőlapon tudatni, hogy a lapot pontosan utánuk küldhessük. A címváltozásnak levelezőlapon való beküldése kizár minden félreértést és lehetővé teszi az újság gyors expedíálását.

— Furcsa párbaj hír. A prágai Narodni Listi mai száma nagyon kalandos, hihetetlen hírt közöl. A lap egy párbajról ír, amelyet állítólag egy magyar mánás huszárkapitány és egy tartalékos hadnagy vívott egymással a kapitány buga miatt. Azt újságolja a prágai lap, hogy Tarnopol környékén egy erdő tisztán tegnap reggel vívták meg a pisztolypárbajt az engesztelhetetlen ellenfelek. A segédek a leg súlyosabb feltételeket szabták: háromszori golyóváltás 20 lépésről, öt-öt lépés avansszal. A párbajban a magyar mánás huszárkapitány elesett. De itt még nem végződik be a kalandosan hangzó tarnopoli hír. Még azt is írta, hogy az élethalálharcot bizonyos távolsághól végignézte a huszárkapitány huga, automobilon ülve. És mikor a huszárkapitány golyótól találva, holan rogyott össze, a leány automobilon elrohogott. A szereplő személyek neveit elhallgatja a prágai újság és a cseh fővárosban feszült kíváncsisággal találgatják, hogy ki lehetett a magyar huszárkapitány, az előző nevű mánás és ki a fegyvergyakorlatra bevonult tartalékos hadnagy. Nehéz kitalálni, mert Tarnopol katonaváros, hemzseg benne a sokféle lovaskatonaság minden ezredből.

— A feltaláló színész viszontagságai. Irtnok már arról, hogy Faludy Károly, volt aradi színész jelenleg Nagykanizsán kísérletezik repülőgéppel. Mint Kanizsáról jelentik, ma reggel ismét repült egy kicsit magasabban — fél méter magasságban. Az éjszaka azonban ismét rettenősen megázott az aeroplán, mert az a primitív sátor, mely hangár gyanánt szolgált, semmi ellen sem védi meg. Annyira nem, hogy az éjszakai vihar az egész sátor elvitte a gép fölül és azt a gyakorlótér tükör oldalára röpítette. A harmadfelmázás repülőgéppel azonban nem bírt a szél ereje, úgy, hogy annak más baja nem történt, csak csúron vizesse ázott. Igaz, hogy ettől meg a gép lécrészei annyira tönkre mentek, hogy azok sürgős kicserélése lett szükségessé. És ez egy kis akadályba ütközik, egy kis pénz-kérdésbe, mert Faludy egész ingó vagyona a mai nappal egy forint 31 krajcárt tesz ki, amihez csak néhány száz korona fog kelleni, hogy a gép ismét eredeti megbízható állapotába legyen hozható.

— Merénylet a feleség ellen. Opre Pál aradi vincellér ma délután vadászfegyverével rálőtt a feleségére, de az aszszony csak könnyebb sebesülést szenvedett. Opre már délelőtti részegen ment haza Fejsze-utca 24. szám alatti lakására és mindjárt össze is vezett a feleségével. Délután a házastársak között újra perpatvar keletkezett. Opre, aki időközben még ivott, udvarolni kezdett egy a házban lakó menyecskének, ami az aszszonyt annyira felbőszítette, hogy egy baltával megferegette a férjét. Opre a fenyegetésre kihozta serételtől töltött két csöví fegyverét és azt menekülő feleségére sűrítette. Néhány szem sörét az aszszony balkarjába fúródott. Opret a rendőrség letartóztatta.

— Gyógyszerészek az aszpirin ellen. A magyar gyógyszerészek körében mozgalom indult meg a ma már közhasználatúvá vált a Farbenfabrik Friedrich Bayer in Elberfeld cég által 1908-ban gyártott és forgalomba hozott „Aspirin” ellen, amely nálunk Magyarországon a szövőlegyes kedvezményében is részesül. A gyógyszerészek ugyanis az aszpirinnal egyező összetételű gyógyszer-találatok föl azóta, a melyet a Közegészségügyi Tanács harmadik gyógyszer-könyvébe már föl is vett. Ez az acetyl-salicylsav. A magyar gyógyszerészek azért indítják meg a harcot, mert az aszpirin sokkal drágább, mint az acetyl-salicylsav; az ára körülbelül hétszeres. Ezért a gyógyszerészek beadványt terjesztettek be Heronymi Károly kereskedelmi miniszterhez, hogy törölje az „Aspirin” védjegyét. Kérésük igazolására kéri a minisztert, hogy halgassa meg Kossuthányi Tamás udvari tanácsost, az országos vegyiskérleti állomás vezetőjét, Bókay János dr. udvari tanácsos, egyetemi tanárt, az Országos Közegészségügyi Tanács tagját, Felletár Emil dr. t., a kir. törvényszéki vegyvizsgáló intézet vezetőjét, nemkülönben a Magyarországi Gyógyszerész-Egyesületet, akik a fenti állításokat igazolni fogják.

— Lopott, hogy repülhessen. A repülésnek eddig betegei, martinjai és — a külföldön — macenásai voltak. Most már tolvaja is van, aki sikasztás által akarta megszerezni a repülőgép építéséhez szükséges pénzt. A szegedi Kereskedelmi és Kivitel R. T. vegyészeti gyárában dolgozott B. S. 16 éves irodagyakornok. A fiatal embernek rokoni vannak Szabadkán és ezeket gyakran meglátogatta. Ilyenformán megismerkedett egy géplakattal, aki a szabadkai Reiter gyárban volt alkalmazva. A fiatal géplakatos már régen foglalkozik a repülőgép problémájával és mindenáron építeni akart egy repülőgépet. Addig beszélt a nagyszerű tervről B.-nek, amíg az is kedvet kapott a repülőgép építéséhez. Megegyezték, hogy B. adja a pénzt és a géplakatos barátja megépíti a repülőgépet. B. hozzáfogott a pénzszedéshez. Apránként összelopott 400 koronát, ezt a pénzt az iroda nyitott fiókjából lopta ki. De a pénz természetesen alig volt elég az előkészületekhez. Több pénzre volt szükség és azt úgy igyekezett megszerezni, hogy elloptott két csekket. B. ezután átment Szabadkára, lakást vett a Pest szállodában, ahol álcéven Bodor Sándor utazónak jelentette be magát. Az egyik csekket kiállította 385 korona 75 fillérre és mint Bodor föl is vette a pénzt a szabadkai postahivatalnál. A 385 koronát legnagyobb részben átadta a repülőgép készítőjének és még több pénzt is akart ilyen formán szerezni. A másik csekket szintén Bodor nevére 497 koronára állította ki és ezt is értékesíteni akarta a postahivatalban. Ott azonban már gyanusnak találták a dolgot és a másik csekket már nem fizették ki. A szegedi gyár igazgatójának, Reiter Arnoldnak feltűnt, hogy a szabadkai posta Bodor utazónak 385 koronát utalt ki. Erre feljelentést tett a szabadkai rendőrségen, amely hamarosan ráakadt a bűnösre. A detektívek az egyik szabadkai szállodában elfogták B. t., akit azonnal kihallgatott Alapfő rendőrkapitány. A rossz úra tért gyerekmber töredelmes vallomást tett, amelynek során teljesen kiderült a fantasztikusan bűnös manipuláció. A megtévedt fiatalembert a rendőrség letartóztatta, de valószínűleg visszavonják ellene a feljelentést.

— Elgázolt siketnéma. Ma déli fél egy óra-kor a Szabadság téren Hanga Demeter kocsi-jával elütötte Csomák Ida 32 éves aradi születésű siketnéma cselédleányt, aki ballábán súlyosabb zúzódást szenvedett. A siketnéma leány naper nyőjétől nem látta a közeledő kocsit és a kocsi kiáltószavát természetesen nem hallotta. A leány sérülését Tich Mór dr. főorvos kötelezte és a mentők a kórházba szállították.

— Jegyző és gazdatiszt párbaja. Máramaros-szigetről táviratozzák: Véres kardpárbaj volt ma reggel a város melletti erdőben. Koncsa György gazdatiszt és Müller János jegyző vitakardpárbajt, amelynél Koncsa életveszélyesen megsebesült. A párbaj oka kölcsönös tettelegesség.

— Pusztító felhőszakadás. Máramaros-szigetről jelentik, hogy Ozörmező és Verhovina községekben ma felhőszakadás volt amely több hidat elsodort és a telefonvezetéseket erősen megrongálta. Több község vetése viz alatt áll és a termés elpusztult.

— Elfogott gyilkos. Mátészalkáról jelentik: A csendőrség ma Csomaközön letartóztatta Farkas Ferenc kőbőrőigényt, Szilágyi Antal nyírbátori levélhordó gyilkosát. A cigányt saját felesége boszúból jelentette fel. Farkas beismerte valóságát a szerint részegen találta a postást. Meggyilkolta és kiakarta rabolni, de ehhez már nem volt ideje, mert egy érkező vonat elriasztotta.

— Öngyilkos hivatalnok. A R. öf. i. r. d. 41-es számú kabinjában ma délelőtt öngyilkosságot követett el egy éltesebb uriember. Az öngyilkosnál mindössze egy levelet találtak, amely Bálavári-Burchard Konrádnak volt címezve és fel is volt bontva. A rendőrség csakhamar megállapította, hogy az öngyilkos Steiger Ödön 57 éves hivatalnok, a ki a Hengermalom pénztáránál harminchét év óta állott alkalmazásban és hivatalát mindenkor a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel látta el. Tettének oka valószínűleg gyógyíthatatlan betegség.

— Ravatal lángokban. Tamasvárról jelentik: Tegnapelőtt halt meg az erzsébetvárosi Templom utca hat szám alatt lévő lakásában Gaskó János, a Tamasvári Első Takarékpénztár volt hivataloszlója. A holttestet a kis szobában ravatalozták fel. Tegnap délután a ravatal mellett állott egyik gyertyatartó eldőlt és a lángtól tüzet fogtak a koporsó gyászszövetei. Pillanat alatt lángokban állott az egész ravatal. Szerencsére még idejében észrevették a tüzet és elfojtották. A helyzet veszedeelmes volt, mert már a koporsó is kezdett égni.

— Életunt cégvezető. Kőrmöcbányáról táviratozzák: Buchsbaum Salamon, a helybeli Buchsbaum-féle dobozgyár cégvezetője ma szíven lőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

— Tűz. Ma éjjel Aradon a Pécskai-ut 1. számú ház udvarán egy kis melléképület teteje kigyulladt. A tüzet gyorsan eloltották.

— Rablóból háziúr. Kaposvárról írják, hogy Iharosberényben özvegy Fudgyas Istváné házánál még e hónap 3-án betörték és egy szekrényből 1800 korona készpénzt raboltak el. A megidított nyomozás nem vezetett eredményre. Néhány nap előtt azonban Mohács-on egy Nagy József nevű ember telepedett le, aki ott házat is vásárolt. A mohácsi rendőrségnek gyanus volt az ember, aki Mohács-on született ugyan, de már régen elszármazott onnan. Kérdőre vonták Nagy Józsefet, aki csakhamar megvallotta, hogy az Iharosberényi betörést ő követte el, a lopott pénzből 1200 koronáért házat vett, 500 koronáért részben butorokat vásárolt, részben elmulat. Bismarck vallomása után előbb Iharosberénybe, onnan pedig Kaposvárra szállították a fogházba.

— Lövöldöző gyógyszerész. Budapestről jelentik: A lajosmizsei csendőrség táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy az ottani gyógyszerész-tárban alkalmazott Dettre Adolf gyógyszerészegéd ott rálőtt egy cselédleányra, akit halántékán talált, azután megszökött. A lövöldöző gyógyszerészt keresik.

— Köszönetnyilvánítás. Özv. Bildhaner Károlyné (Battonya) bold. Reich B. Károly ravatalára szánt koszorúmegváltás címén 10 koronát adományozott az izr. árvaháznak, mely kegyeletos adományért ez uton mond hálás köszönetet az elnökség.

— Náder J. késműves Arad. (Minorita-palota.) Kézműáru gyári raktára. 1881

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillé, Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bőr- és lithimios gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, cukorbetegség-nél, vörheny-nél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes szavanyvíz.

Kapható távirányítókészletben és gyógyszerárúban.

SCHULTES ÁGOST Szatmár-Lőpénz Salvator-terasz, Váralja, Budapest, Kúddelrak, stb.

Mikor szabad házassodni?

— Szavazzunk! Szavazzunk! —

★

Arad, július 21.

Ehrlich professzor világhíres találmánya érdekes társadalmi mozgalomnak lett a megindítója. A Házasság és Családjogi Szemle szerkesztősége most újra felvetette azt a sokszor tárgyalt kérdést, hogy kötelező legyen-e a házasság előtt a házassulandók orvosi vizsgálata. A nevezett lap felhívást bocsát ki, amelyben népszavazásra hívja fel az ország közönségét, hogy kötelező legyen-e az orvosi vizsgálat és hogy mely betegségek milyen indokok miatt legyenek házassági akadályok. A beküldött vélemények alapján a kérdésnek törvény útján való rendezését látja szükségesnek.

A felhívás a következő:

Népszavazás! Meg kell mentenünk a jövő társadalmát! A szabad Amerika egyes államaiban már régen törvény biztosítja, Németországban pedig most szándékoznak törvényjavallattal biztosítani az államhatalom azon jogát, hogy belenyúljon a házassulni szándékozó felek korlátlan egyéni szabadságába! Erős kézzel fel kell fedni azt a leplet, mely eddig annyi lelketlen titkot, annyi romboló betegséget, a jövő nemzedék sárgaságának olyanai ördöklő csiráit rejtgette méhében! A szabad gondolkodás korakában félre a buta álszeméremmel! Az államhatalomnak nemcsak joga, de kötelessége is, hogy tételen törvényekkel bástyázza körül a házasságot, a jövő nemzedék: saját népe egészségét, mely ma kényszerítő törvény hiányában a betegségek ezerrei alattomos, de annál ördöklőbb csiráival van megfertőzve! A felvilágosult, műveltebb elemek önszántukból ma is igénybe veszik házasságuk előtt az orvosi tanácsot; a 16-ik éven aluli kiskorúak pedig csak orvosi vélemény alapján kaphatnak házasságkötésükhöz miniszteri dispensációt; miért ne lehetne e fél intézkedést ma, mikor a női és férfi nemnek egyaránt megvannak saját nembeli orvosai, kényszerítőleg általánosítani?

Hatósági orvosi vizsgálatra kell kötelezni a házassulandókat!

Csak egészséges egyének köthessenek egymással házasságot! Ostobaság szegyenekznünk! Amivel a természet felruházott bennünket, — az nem lehet szégyen és eltitkolás tárgya! Ismerjük meg azt, kihez egy egész élet láncát fognak fűzni!

A különféle nemi vérbetegségektől, tüdővész-től, görvéllyektől, epilepsziától, az örültség és egyéb átvérkölhető fertőző betegségektől menthetjük meg önmagunkat, családunkat, a nemzetet, ha az általános orvosi vizitációt kötelezővé tesszük. E végből törvényjavaslatot fogunk a magyar parlamenthez benyújtani! Addig is népszavazásra hívjuk fel az ország egész közönségét: orvosokat, ügyvédeket, birákat, ugyisintén az egész laikus társadalmat, nőket és férfiakat egyaránt (18 éven felül.) Minden érdeklődő közölje véleményét a tekintetben, hogy kötelező legyen-e az orvosi vizsgálat és hogy mely betegségek és mely indokok miatt legyenek házassági akadályok?

A vélemények alulírott jogi szaklap felelős szerkesztője: Garó Ernő dr. ügyvéd, Budapest, VII., Erzsébet körút 17. sz. a. címére intézendők. Minden egyes beérkezendő véleményt kívánságra a beküldő névalírásával vagy enélkül úgy sajtónkban, mint összegyűjtve külön könyvben kiadunk és az orvosi vizitációra vonatkozó törvényjavaslatl együtt a magyar parlamenthez elfogadásra

végzett benyújtunk! Százszázalékos a véleménye minél előbb gyűljék egybe, hogy annál hatalmasabban demonstráljuk a törvényjavaslatnak az egész nemzetre és az emberiségre kiterjedő sürgető fontosságát. A Házasság- és Családügyi Szemle szerkesztősége.

VIDÉK.

Kisiparosok szövete. Békéscsabáról írják: A békéscsabai asztalos kisiparosok nagy része tömörült és megalakította a békéscsabai bútorkészítő iparosok árucaernok szöveteztét, melyet az országos központi hitelszövetkezet 10 000 korona részjegyzés és 60 000 korona anyagi segítséggel támogat. A szövetezet célja a kisiparosok támogatása. Minden kisiparos készíthet bútort a szövetezet részére, ahol egy bíráló bizottság véleményezése után, ha az anyag megfelelő, az igazgatóság aronnal kiutalványozza az iparos részére a bútort értékének 75 százalékát, míg a fennmaradó 25 százalékon a szövetezeti tagok arányosan osztanak. A szövetezet a jövő hónapban kezd meg működését.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A halál muzsikája. Nyen természetű verseket csak ünnepi lapjaink mellékletén szoktunk közölni. Ha addig várhat vele, talán közreadjuk.

I. Köszönjük.

Imre. Ott már van tudósítónk.

Herkules. Átolvassuk.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Egy új pénzintézet tökéletesítése. Békéscsabáról írják: A félévvel ezelőtt 300 000 korona alap ökövel alakult Békéscsabai Általános Takarékpénztár Részvény Társaság tegnap ülésén elhatározta, hogy a kedvező konjunktúra következtében részvénytőkéjét 500 000 koronára emeli föl. A részvényeket azonban annyira túljegyezték, hogy az eredeti tervet az igazgatóság megváltoztatta és 1500 db. 200 koronás részvény kibocsátásával a részvénytőkéjét 600 000 koronára emelte, a mit a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. Az igazgatóság jelentése szerint a befolyt hat hónapban 2 251 662 korona kölcsöntőke bonyolítottak le, amíg az összforgalom 15 529 116 korona 70 fillért tett ki. A betétek összege meghaladja a 400 000 koronát. Az intézet Vészto községben fiókot létesített, mely két havi fennállása alatt 100 000 korona kölcsönt folyósított.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

Távíratí tudósítás.

Budapest, július 21.

Amerika 1 1/2-el magasabb. Kínálta, vételkedv korlátolt, 10 ezer mm. tartott.

Arak 50 kilókrononként áramtva:

	Déli sziat	2 órai sziat
Buza 1910. októberre	9.45-9.46	9.51-9.52
Buza 1911. áprili-ra	9.7-9.73	9.76-9.77
Buza 1910. októberre	7.05-7.06	7.18-7.19
Zab 1910. októberre	7.16-7.17	7.18-7.19
Tengeri 1910. júliara	5.48-5.49	5.52-5.53
Tengeri 1910. aug. ra	5.51-5.52	5.58-5.59

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Július 21. —

Magyar aranyjárdék 4%	113.10
Magyar koronajárdék 4%	92.05
Magyar koronajárdék 3 1/2%	92.75
Magy. földtőherm. kötvény 4%	92.60
Horvát-szlavon földtőherm. kötvény	93.50
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	225.4
Tiszasziab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.60
Osztrák járdék papírban	94.—
Osztrák járdék ezüstben	97.75
Osztrák járdék aranyban	116.50
Osztrák koronajárdék 4%	94.—
1-60. évi osztrák államsorsjegy	171.—
Osztrák-magyar bankr. szvény	18.40
Magyar hitelbank-részvény	646.—
Osztrák hiteltőhermeti rész. eny	670.—
Osztr.-mag. államvasúti részvény	140.—
20 frankos arany (Nagyeleutor)	19.08
Német birodalmi marka	117.42 1/2
London vista	240.07 1/2
Páris vista	95.40
20 márkás arany	23.10

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távíratí tudósítás.

(Arak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Július 21.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos uj	8.50-8.60
76	8.60-8.70
77	8.70-8.80
78	8.80-8.90

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos uj	8.40-8.50
Rozs uj	6.30-6.40
Árpa uj	5.50-5.60
Zab uj	6.30-6.35
Tengeri régi	5.50-5.60

Felolós szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1910. július hó 22-én:

Vendrey Ferenc vendégfelleptével:

Itt először:

A furfangos tata.

Tündéres bohóság énekkel és tánccal 4 felvonásban. Írta: Komor Gyula, zenéjét szerzette Stephanides Károly.

SZEMÉLYEK:

XIV. király	Várnay Jenő	Helyre Ferkó	Beregi S.
Királyné	Földmúsné E.	Barna Frici	Boda Ferenc.
Vilike, leánya	Zalay argit.	Sanyi Sanyi	Vass Jenő.
Miniszterelnök	Szabó Lajos.	Szipirtyó	Benkőné.
Királyfi	Delly Lajos.	Atligátor, fia	Kulcsár L.
Paray Péter	Vendrey F.	Fekete	Nagyiván L.

Kezdete 8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. július 22-én, péntek:

1. A kis feledékeny. Humoros. — 2. Inzurgensek. Dráma. — 3. Pali bukfenekzik. Humoros. — 4. A gyűlölség adó a Dráma. — 5. Olasz hídások gyakorlata. Látványosság. — 6. Leleményes főbérnök. Humoros. — 7. A genfi tó. Látványos. — 8. Biskra. Természet után.

Előadások délután 4 1/2 órástól kezdve.

Helyárak: I-ik hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.

MINDEN KÜLÖN ÉRTESÍTÉS HELYETT.

REICH JÓZSEF

kereskedő tegnap tartotta esküvőjét szűk családi körben

KRAUSZ KATÓVAL

KRAUSZ LAZÁR tótkomlósi kereskedő leányával.

ANGOL ÉS FRÁNCIA NYELVEN
FRANCIA NYELVEN
NEMET NYELVEN
INGYEN

SCHIDLOF 1000 SZÓ
MÓDSZEREVEL
EGY HÍVELY MEGTANULÁSÁRA
SZÜGALÓ NYELVTAN
TELJES 10. FÜZETBEN A 60 FILLER
DÍSZES VÁSARHAPPÁBAN KOR 7.
KÜLD RÉSZLETES ISMERTETŐ PROSPECTUST

Kapható: KERPEL IZSÓ
könyvkereskedésében Aradon

2809

APTAMÁSI

*zel gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál vala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

KAPHATÓ: Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél,
Aradon. 6841

Mint a napnak sugara

a fűre, úgy hat az üstben a mosásnál a

a ruhára 1/2 óra főzésnél.

Vakítóan fehér fehérnemű!

Dörzsölés nélkül!

Kefelés nélkül!

„Persil” dacára csodás hatásának nem tartalmaz Clort, sem egyéb a ruhára ártalmas alkatrészt, amelyért kezeséget vállal a gyáros.

Gyár: Gottlieb Voith, Wien III.

Mindenütt kapható.

2688

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vízvezeték, szerelő és bádogos üzletet nyitottam.

Amidőn biztosítom a n. é. közönséget arról, hogy bárminemű e szakmába vágó munkát a legnagyobb szakértelemmel, lelkiismeretesen és szolid árák mellett elvállalok. Kérem szíves pártfogásukat, tisztelettel 2422

Czitrom Adolf,

Arad, Atzél Péter-utca 1. szám.

Telefon 761. sz.

Alkalmi vetelek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobbra és ékszerárakára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Waltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra álcserélhetőnek

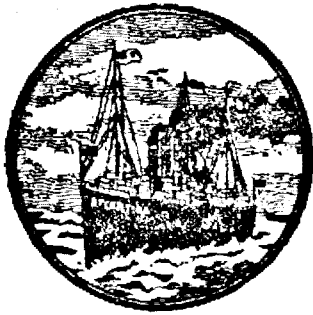
TELEFON 428.

TELEFON 428.

egjobb és legolcsóbb forrás.

Kizárólagos

kávé

tea és rum

üzlet.

ATLANTIKA KÁVÉ és TEA
BEHOZATAL

Villanyüzemű kávépörkölőn (legjobb rendszer)
minden órában friss pörkölés.

ARAD, Andrassy-tér 20., sz. szemben a megyeházzal.

Szakemberű, példásan tiszta kezelés.

széktüdő és nézők és vidék.

ARAD és MEGYEI TELEFON 000. sz.

Ujjonnan berendezett üzletemben
a legújabb divatu I. Hükel és Böhm-
féle legkifünőbb minőségű valódi nyul-
szőrből és saját készítményű

**Tavaszi és Nyári
kalapjaimból**

nagyválasztéku raktárt tartok.

Női model számkalapok nagy raktár.

Ugyisint panama és más kalapok
festését, javítását és tisztítását jutányos
áron elfogadom, cilinderek vasalását azon-
nal eszközölöm.

A t. közönség szíves pártfogását tisz-
telettel kéri 581

Bittenbinder Konrád

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Értesítés!

Van szerencsém igen tisztelt
vevőimet és az urihölgy közönséget
értesíteni, hogy Arad, Zrínyi-
utcában Amtman M.-né cég alatt

női kalap divattermemet

személyes vezetésem alatt
megnyitottam.

Legújabb divatu tavaszi modell
kalapjaim megérkeztek, igen kérem
szíves további pártfogásukat.

1075 Tisztelettel

Amtmann M.

női kalap divatterem.

Gyászkalap állandóan raktáron.

PETROSAFROL

Bevált készítmény a hajnövés előmozdítására, a
fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés meg-
akadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha,
rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA.

361

6 üveget ingyen láda és csomagolásban
bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógys. ertára ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve
miként használandó e készítmény és miként ápoljuk
hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény ártalmatlanságáért teljes
garanciát vállalok.

3014—1910. tkvi sz.

Együtt

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy az Aradi Központi takarékpénztár r. t. aradi cég továbbá Ha-
jek Antal utóda aradi cég, továbbá
Östreich Lipót és fia Nándor
szolnoki cég és végül Tóth János
nagykamarási lakos, mint ezuttal
csatlakozónak kimondott végrehaj-
tást szenvedett elleni végrehaj-
tók javára 17500 korona, 131 kor.
04 fillér 703 korona és 1700 kor.
tőkekövetelések s járulékaik behaj-
tása végett az aradi kir. törvény-
szék területén levő, Aradmegye
Nagykamarás községében fekvő, a
nagykamarási 48. sz. 1jkvben A.
+ 1. sor, (128—129) hrszám alatt
felvett 174. számú ház, udvar és
kertre 2085 korona, 2. a nagyka-
marási 49. sz. telekjkvben A. +
1. sor (130—131) hrszám alatt
felvett telekkönyvi állás szerint
178 számú ház, udvar és kertre
adóbizonylat szerint üres beltelek-
re 86 koronában ezennel megál-
lított kikiáltási árban az árverést
elrendelte és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlanok az 1910. évi augusz-
tus hó 23., azaz huszonharmadik
napjának délelőtti 10 órájkor Nagy-
kamarás községében tartandó nyilvános árverésen a ki-
kiáltási árak kétharmada vagyis
1396 korona és 59 korona 32 fil-
lérén alól eladatni nem fognak.

Árverezni szandekozók tartoz-
nak az ingatlan becsárának 10%-át,
vagyis 208 korona 50 fillért
és 8 korora 60 fillért készpénz-
ben, vagy az 1881-ik évi LX. t. c.
42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881. november hó
1-én 3333. szám alatt kelt igaz-
ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. t. c. 170. §-a ér-
telmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt
átstolgáltatni.

Arad, 1910. évi április hó 18.
Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság.

Aknay,
kir. társbíró.

3289

Költözők figyelmébe

Van szerencsém a költözők szíves figyelmét felhívni

villany műszerész-

üzletemre, hol is villamossági és
házi telefon berendezéseket legju-
tányosabban, azonnal készítek. —
Költségvetéssel díjtalanul, készség-
gel szolgálok. 2662

Szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Kappner Mór,

villany-műszerész

Arad, Forray-u. 20. Guttmann-ház.

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

**Zsebórák
és VALÓDI
ezüstárak**

nagy raktára.

ARAD,

Andrassy-tér 14.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gumi csövek legolcsóbb gyári
árakon.

A szivattyu hengerből a bor utol-
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
héjak és egyéb tisztatlanságok
azonnal továbbittatnak, ezáltal a sziv-
attyu nem romlik és a bort nem
rontja, a gépezet jó működés-
sért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelvényekkel. Kösz-
neknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működés-
sért 3 évi jótállás (ingyen javítás),
hozá való országos egységes csat-
varek és a legjobb minőségű belső
gumirozott
kendercsövek
a legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig-Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Édesem!

Nagyon érzem hiányát; reám nézve nagyon rossz napok ezek. Ugy intézze ügyeit, hogy most maradjon valamivel tovább, hogy aztán szeptember közepéig itt maradhasson. Ezen kívánságomra igen fontos okok késztetnek. Válaszoljon rögtön. Üdvözlő és csókolja J. R. 2811

Üzlethelyiség

november 1-re kiadó József főherceg-ut 9. sz. házban. Értekezhetni Wild Ferenc cukrásznál. 2797

Üzlethelyiség

Ujaradon, Neuman Testvérek főtéren házában kiadó. Érdeklődők a háztulajdonosok aradi irodájában nyernek felvilágosítást. 2804

Fehétemplomra

a várostól 15 percre fekvő polgári birtokra intéző (lehetőleg nyugdíjas, kisebb hivatalnok) keresetlik. Cím a kiadóhivatalban. 2807

Kiadó

Pécskán, a főtéren egy üzlethelyiség lakással. — Bővebbet özv. Thurszky Nándornénál, Pécskán. 2805

Jóforgalmu

fűszerüzlet és vendéglő rendkívül jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2801

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 18. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Olcsó pénzt

közvetit tisztviselő-, váltó- és jelzálog-kölcsönökre, továbbá minden elfogadható érték 70%-áig. Weber Károly bankbizományos, Világos. Telefon szám 20. 2478

Kész kerekeket

7-8-9 kor., hajlitott löcsöket kor. 1.20-1.40, és mindenféle kocsi-alkatrészeket jutányosan szállít Geiszl jármű- és faáru-gyár Miksa-utca 2-8. 2504

A cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 18. és Weitzer János-utca. 1651

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 80.000 kötetes zenekölcsönző intézet. — Confetti és lampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazzak stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquarium. Kerpel Izse könyvkereskedése Aradon. Telefon 885. sz. 525

Intézeti felügyelőnőre

van sürgős szüksége az aradi állami gyermekmenhelynek. Háztartás vezetéséhez értők előnyben részesülnek. Jelentkezni lehet délután 11-től 2 óráig az állami gyermekmenhelyen. 2808

Vidéki fogyasztási szövetkezet

keres óvadékképes keresztény üzletvezetőt, ki a fűszer-, vas- és rövidáru szakmában jártas, a román nyelvet bírja, azonnali belépésre. Ajánlatok „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 2741

Ügyes kártyos

olcsón ajánlkozik házakhoz dolgozni egy helyben, mint vidékre. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 82. sz. 2657

32 éves

jóarcu, intelligens nő házvezetőnőnek ajánlkozik magányos urhoz. Ajánlatokat „Jó gazdasszony” jelleg alatt a lap kiadóhivatala továbbítja. 2788

Keresek

két tegu család számára, könnyű házi munkára bejárónőt. Kőlcsey-utca 9a. 2800

Eladó házak.

Angyal-utca 20/a. sz. ház, adómentes, jó forgalmu szatocsüzlettel, több lakással.

Angyal-utca 14. sz. ház, részben adómentes, több lakással.

Angyal-utca 25/a. sz. ház, husz év óta fennálló, jóforgalmu szatocsüzlettel, több lakással.

Angyal-utca 27. sz. ház, jól jövedelmező, hét lakással.

Trombita-utca 10. sz. ház, nagy szőlőskerttel.

Fácán-utca 3/a. sz. egészen új ház, 1 és 2 szobás lakásokkal, eladók.

Tudakozódni lehet Angyal-utca 20a. és 25a. sz. alatt. 2378

Kiadó

üzlethelyiség!

József főherceg-ut 12.

számu házunkban egy azonnal elfoglalható

üzlethelyiség kiadó.

Értesítés nyerhető ugyanott, a földszinti irodánkban. 2786

Fodor és Reisinger.

Fontos tudni, hogy

Lakásválogatás
alkalmából a

Raport

fém tisztító szer nem nélkülözhető.

RAPORT: tisztít ajtó, ablak, kilincseket és mindennemű fém-tárgyakat, gyertyatartókat, villany- és légszusz-lustereket, ezüst és aranytárgyakat.

Magyar gyártmány.

Kapható

minden jobb üzletben.

Vojtek és Weisz

gyógyáru nagykereskedés

— ARADON. —

Jyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.** 421

Szab és kézizzadás

azonnal és teljesen elmulik ha az izzadó részerek „Peppo”-val eceteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő

„Depillor”. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnövekedés alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt **1 korona.**

Jdeális

legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER”. A világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —